

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

N.º 98 * DO 14 AO 20 DE MARZO DE 1980 * 40 PTS.

Fisterro

¿FRAUDE NAS ELECCIONS A COFRADIA?

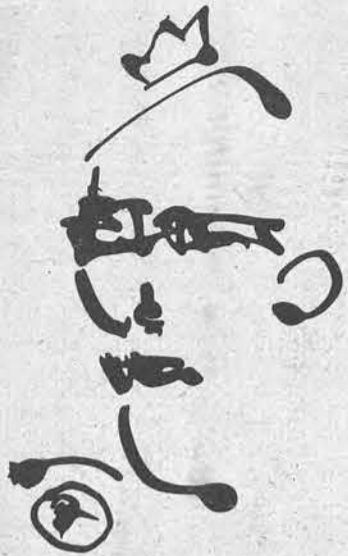

TXILLARDEGI
candidato de Herri Batasuna:
a importancia da
identidade nacional

A construción: UGT COA PATRONAL

ZIMBABWE NO FIN DA SEGREGACION E O NEOCOLONIALISMO
OS LABREGOS CONTRA O GOBERNO EO MERCADO COMUN

"NOMAS" ENTRENADOR

"El Pais" do 6 de marzo definiuno moi ben. "vamos a ganar", afirmou ayer el ministro de Educacion, Jose Manuel Otero Novas, antes de acudir al Pleno del Congreso, como el entrenador de futbol antes de saltar los jugadores al campo. "E parece que Otero Nomas, nunha arrincada de celo (¿ou histerica?) ameazou con que "El Estatuto de Centros será eterno". E ao final, fixo nada menos que tres viaxes a Euskadi para pedirlle ao PNV "su regreso al Parlamento cuando este proyecto de ley se discutia en la Comision de Educacion".

O partido debia ser dificil, cando Otero foi buscar "reforzos". ¿Ou iria recobrar un "cedido"? De todas maneiras, se ve que tiña que xogar outro partido mais importante, e o PNV non volveu.

CAMBIAN OS TEMPOS...

Enrique Lister falou sorprendentemente esoutro dia en "Matinal Galicia": "Desarrollamos la democracia con un Rey que a mi me gusta más que Azaña. Yo pienso que Juan Carlos I es menos reaccionario que Azaña".

E hai quen pensa, D. Enrique, que cada quen ten que turrar da sua...

Máis tarde, o secretario xeral do PCOE dixo: "Se que estas afirmaciones me van a crear toda una serie de problemas con los republicanos, pero el problema aqui no es de personas ni de hombres".

¡Pois por iso, hom, por iso!

ROSTRO "PEDRIDO"

O da UGT non o supera nen o filósofo Dióxenes, a quen, por razons non exactamente idénticas as presentes lle quedou o alcume de "O cinico". Resulta que a vella Comision Negociadora da Construcion a compoñian 4 membros da CSUT, 4 de CC.OO, 1 da INGE e dous "regalados" (que non lles tocaban) un a USO e outro a UGT. E resulta que Javier Pedrido, secretario xeral da central en Galicia, ven de decir cousas coma esta, "Quienes afirman que no somos mayoritarios, tendran que demostrarlo. No quiero entrar ni salir en este tipo de litigio, pero entiendo que nosotros no tenemos que hacer semejante demostración, sino que eso corresponde en todo caso a quienes expresan tales dudas acerca de nuestra implantacion en el sector".

Unha de tres, ou as matematicas non carburan, ou o que non carbura e a cabeza dun, ou alguen ven de bater un record de dureza facial.

"Por otra parte", segue "El Correo Gallego", "el secretario general ugetista apoyo su reflexion en la advertencia de que el volumen de la incidencia de la central socialista en el sector de la Construcion podria medirse a partir del hecho de que la UGT ha sido admitida como interlocutor valido...".

Con tais avales e tais avaladores, dabanlle a UGT un creto en calauer Banco. Agora a ver o creto que lle da a clase obrera...

A TRISTURA DE CARTER

Resulta, segundo a "Hoja del Lunes de La Coruña", que "los Estados Unidos no pedirán a Iran perdon por los delitos cometidos por el Sha", cousa que a Khomeini e compañía pensamos que nunca se lles ocorreu nen dixeron. Noustante, "El Presidente está dispuesto a mostrar su tristeza y preocupación bajo el régimen del Sha, pero eso es lo más lejos que está dispuesto a llegar".

Xa non é pouco o retrotraerse ao pasado para sentirse "triste e preocupado. Que non digan que un non se adapta a todo...

O 28 DE MARZAL A PRENSA GALEGA "CENTENARIA" A NOSA TERRA ESPECIAL NUMERO 100

FIZ VALCARCEL

CONFLITO NA CONSTRUCCION EN PONTEVEDRA UGT COA PATRONAL

"Que se vaian...os da UGT. Asi cantaban mais de tres mil obreiros da construcion, empapados pola choiva, rua Jose Antonio Arriba.

Acababan de enterarse pola prensa que a UGT, sen representatividade real no sector, firmara o convenio, contrariamente ao preconizado polas outras centrais. En dias anteriores, outra concentracion de obreiros diante da sede da patronal xa impedira do que esto se levase a cabo.

O convenio, foi roto na Delegacion de Traballo.

O mesmo fixeron coa copia que tiña a central socialista no seu poder.

Os dias cinco e seis foron os primeiros da folga pero, contrariamente ao sostido por CTG e ING, sal gañadora, nunha assemblea celebrada en Coia, a postura de CC.OO de facer unha folga intermitente. A xente traida de Pontevedra deulle a ganancia nesa votacion.

A folga volveuse a remprender o dia doce, tendo visos, anque saia ganadora calquera das opcoes espostas, de que vai para longo, podendose recrudescer astra limites insospitados se o Delegado de Traballo acepta o convenio como legal.

O xoves seis de marzal mais de tres mil obreiros da construcion concentraronse diante da sede da UGT de Vigo para protestar pola firma do convenio que esta central acababa de facer coa patronal da construcion, esixíndolles a copia de dito convenio. Ante a postura da central de que "aquí non temos copia ningunha", diversos obreiros decidiron entrar na sede e ollar se era verdade. Como a porta estaba cerrada a cal e canto non tiveron mais remedio que tirala, producíndose momentos de gran tension. Mentras os ugestistas sostiñan que non tiñan culpa ningunha da firma do convenio, que quen o firmou foi a UGT de Galicia, escoitábanse berros de xente que pedía "unha pistola para darlle un escarmento aos esquiros", de "UGT traidores" e outros como "haber quen ten unha lata de gasolina para prenderlles lume dunha vez". Ao final a cousa non pasou a maiores, fixéronse coa copia do convenio "que si que estaba ali" e racharon.

Antes xa, algun dos membros

da UGT que alegaba que o convenio si era bon, foi invitado, segundo nos informaron a sair a fiestra e explicarlles aos obreiros que era o que o facia opinar asi.

EMPRESARIOS E UGT RESPONSABEIS

En Galicia o sector da construcion esta en franca regresion. As empresas coas suas manobras de declararse en crise, para logo, ao despedir aos obreiros son metidos no paro, a empresa non desaparece realmente, so muda de nome, contratando a outros obreiros por un tempo limitado, collendoos do Seguro de Desemprego co que a S.S. lles desconta un vintecinco ou un cincuenta por cen segundo a idade. Realizan asi outra contrata, repetíndose a mesma operacion pasado un tempo. Dase o caso de que empresas que estan a cabeza de beneficios das compañías que operan no ambito estatal, como e o caso de Dragados, sosteñen dúcias de empresas "nodrizas" onde se especula con obreiros, moitos deles simbióticos.

Asi a situacion, ao escomenzar o ano encetabase a negociacion do convenio da Construcion da Provincia de Pontevedra. O anterior rematara en nadal.

Habia centrais como a ING que preconizaban facer un Convenio Nacional Galego da Construcion, pero CC.OO negouse en redondo, tendose que negociar so o da provincia de Pontevedra.

Anque ao escomenzar se sabian que as discrepancias ian ser moitas, unha delas a taboa de rendementos, a chispa que encendeu o conflito foi que a patronal chegase a ultima reunion cun convenio preparado, que foi aceptado rapidamente pola UGT, so con lelo por encima "co que todos deducimos que xa estiveran negociando antes coa patronal".

O comite negociador estaba composto por catro membros da CTG e de CC.OO, e un polas centrais ING, UGT, e USO, anque esta ultima nunca se presentase.

ULTMATO DA PATRONAL ACEPTADO POLA UGT

Vista a postura da central socialista a patronal deu un ultimatum. "Mañan as doce o que queira firmalo que o firme, tanto nos da que o fagades todos como que o faga unha central soa".

Ao dia seguinte, vintenove, cerca de catro mil persoas agrupábanse diante da sede da patronal impedíndolle a Felis Mestre da UGT que subira firmar o convenio e invitando a discutir diante dos obreiros porque o consideraban que era valido, ao que se negou redondamente, xa que "nos temos os nosos afiliados e facemos as nosas assembleas". Dase o caso que a UGT na

(Pasa a páxina seguinte)

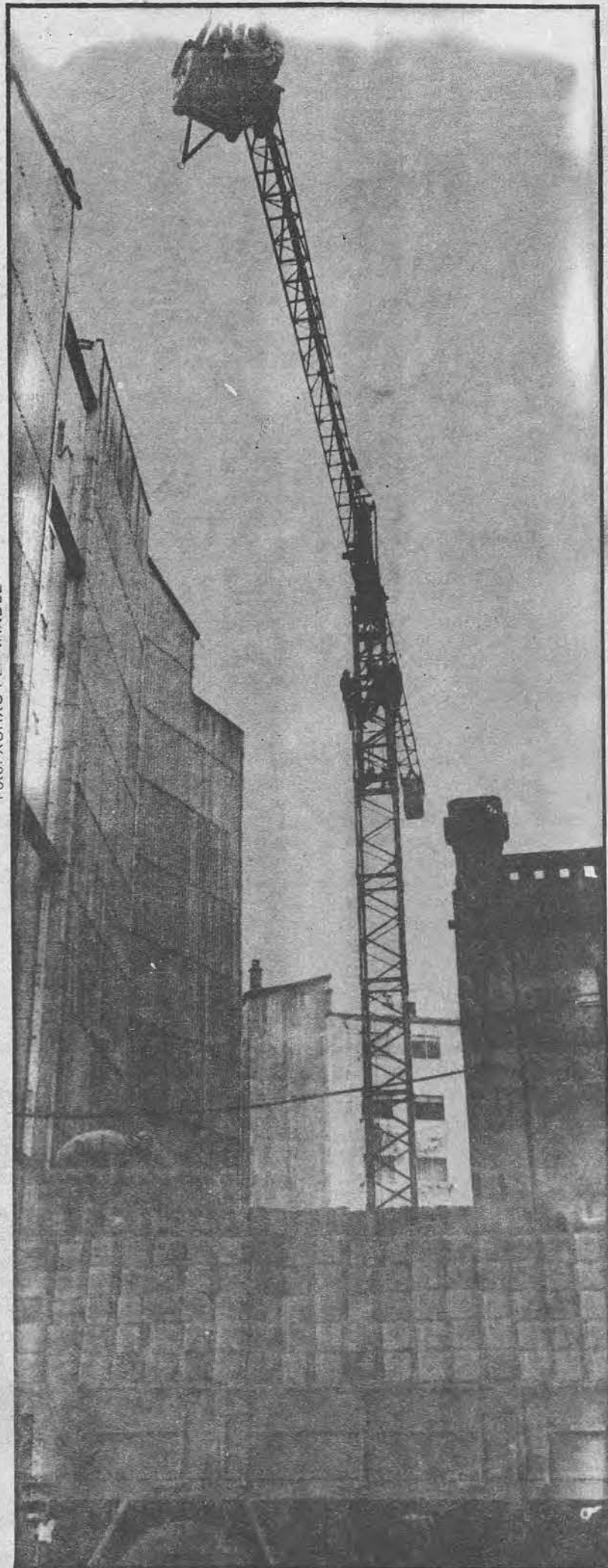

Foto: XURXO FEFIVANDEZ

Edita: Promocións Culturais Galegas S.A.

Comisión de Fundadores: Acosta Beiras, Xoaquín; Fontenla Rodríguez, Xosé Luis; López Gómez, Felipe Senén; Morales Quintana, Xosé Enrique; Varela García, Cesar.

Directora: Margarita Ledo Andión

Redactores e Colaboradores: Xosafina L. Corral, Alfonso Eyré,

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

X. M. González, X. Ramón Pousa, Lois Celeiro, Pablo Viz, Paco Arrizado (Lugo), Fernando Franco (Vigo), Suso Piñeiro (Ferrol), X. A. Suárez (O Condado), Vázquez Pintor (Morrazo), Ignacio Brisset, F. Cusí, M. Merçe Marçal (Países Catalans), P. Iparraquirre, Maialde (Euskadi), Xosé Luis G. Labandeira (España), Carlos Durán (Londres), A. P. Dasilva (Porto), J. J. Navarro, Llatzer Moix, Piñeiro, Patiño.

Diseño e Confección: Xurxo Fernández

Fotografía: Brais, Carballa, Fernando Bellas, Xurxo Fernández.

Dibuxos: X. Marín, X. Maside, A. Sucasas, Fiz Valcárcel, P. A. Estevez, A. Lamela, Alexandro, Loquis, C. Corredoira, X. Xoxardo.

Publicidade: Antonino Torrón Fernández. Telf. 582613.

Redacción e Administración: Troia, 10-1.º - Santiago
Redacción: Teléfono 582681.
Administración: Telf. 582613.

Imprenta: "La Región, S.A."
Offset. C. Quiroga 11-15. Ourense. Dep. Legal: C-963-1977.

Distribución: A Coruña Librería Colón, Telf. 222206. Santiago, Prensa Nacional, Telf. 583456. Pontevedra, Librería Cao, Telf. 855374. Vigo, Distribuidora Vigués, Telf. 414570. Ferrol, Distribuidora Velo, Telf. 357707. Lugo, Souto, Telf. 213425. Ourense, Vda. de Lisardo, Telf. 230218. Bilbao, Distribuidora Vasca, Telf. 4231933. Barcelona, F. Rafeles Artal, Telf. 2433658.

(Ven da páxina anterior)

provincia de Pontevedra non ten implantación real na construción e que o delegado non lle correspondía, polo número de afiliados con que conta.

A UGT TRAICIONA AOS TRABALLADORES

Dada a situación as restantes centrais deciden convocar unha folga para o cinco e seis de febreiro. Día en que se enteran pola prensa que a UGT xa firmou o convenio. Pola tarde máis de tres mil obreiros reunense en Coia e marchan despois dunha asemblea astra a delegación de traballo, onde se fan co convenio e o rachan, e logo, Jose Antonio arriba, baixo a choiva para ir parar diante dos locais ugetistas, onde se produciron os feitos que ao principio sinalamos.

CC.OO. VOLTASE ATRAS

Durante estes dous días de folga a tensión foi subindo. Piquetes recorren as obras invitando a sumarse a folga a todo obreiro que estea traballando. Chegase a tirar toda obra que estea feita recentemente. CC.OO. ve que a folga se lle escapa das mans e decide que hai que por fin. Na asemblea de Coia votase a continuación ou paralización, saíndo a última postura, recomendada pola central comunista que sostén que unha folga continuada queima a xente. A maioría dos votos eran da zona de Pontevedra, onde xa se votara a paralización da folga. Comisións conta nesta zona con maioría, polo que trouxo aos obreiros en cohe.

Tanto a CGT como a ING discrepan desta postura, decindo que o que non quere Comisiones e meterse nunha espiral que non da controlado e que é moito peor con paros intermitentes. Acusan a CC.OO. de querer xogar a "niños buenos" e de querer aproveitar aos obreiros para os seus fins, como manifestaron na asemblea celebrada o venres día sete en Pontevedra.

A central comunista, nega tal feito, pero dáse o caso, que na dita asemblea un dos oradores de Comisiones propuxo a nova asemblea para o día dez (xornada de loita de CC.OO.) "e despois iremos a plaza de Curros Enríquez (lugar da concentración) e ali decidiremos que imos facer máis tarde.

O CONVENIO ILEGAL

Segundo as centrais sindicais, menos a UGT, que non quixo falar, como xa antes se negara a dialogar cos obreiros, o convenio é a todas luces ilegal, xa que o día da firma non estaba presente o presidente do comite negociador nen o segredario, requisitos imprescindibles.

O sábado reuníronse membros de dito comite, todos excepto UGT e USO que nunca apareceu, co Delegado de Traballo, comunicandolle que non aceptaban dito convenio, pedíndolle que fixera cumprir a lei, facéndolle responsable do que pudiera pasar se non o facía así. Quedando de dar unha resposta o día once.

Os días once e doce tamén volveron parar os obreiros segundo xa acordaran.

No Cine do Coruxo, parroquia do Municipio de Vigo, pola que esta previsto pase a Autovia Vigo-Baiona, celebrouse o pasado sábado unha Asemblea a que tamen asistiron veciños de outras 5 parroquias (Saíans, San Miguel, San Andrés, San Paio de Navia e Coia) igualmente afectadas polo proxecto. O Salón estaba totalmente abarrotado por máis de un milleiro de personas. Invitada especialmente a totalidade da Corporación Municipal de Vigo, se presentaron 9 concelleiros e un senador.

OS POR QUES DA OPOSICION

As primeiras intervencións foron as dos representantes das 6 parroquias afectadas que foron espoñendo as diferentes razóns polas que o vecindario estaba totalmente en contra do proxecto. División irreversible das Parroquias, afectacións excesivas, alto coste social pola expropiación de centenaes de casas, concentración do tráfico na xa saturada AVda. de Samil, e o total condicionamento futuro da expansión racional da poboada zona afectada. Insistindo en que todos esos factores negativos nen siquer tiñan contrapartida dun melloramento real das comunicacións da zona S.O. co centro da cidade, nen tampouco potenciaba o transporte colectivo.

A continuación o representante do Bloque, Abelardo Alonso aproveitou a súa intervención recalcando os motivos de oposición xa expostos polos veciños. Lembrou que o Bloque tiña tomado unha postura clara de rexeitamento total da Autovia mentras que as demais forzas políticas evitaban pronunciarse, facendo na práctica política pro-Autovia.

Fixo referencia a que xa o 17 de febreiro a AN-PG organizara unha Manifestación no Val Miñor con ese motivo e que a

A AUTOVIA NON PASARA

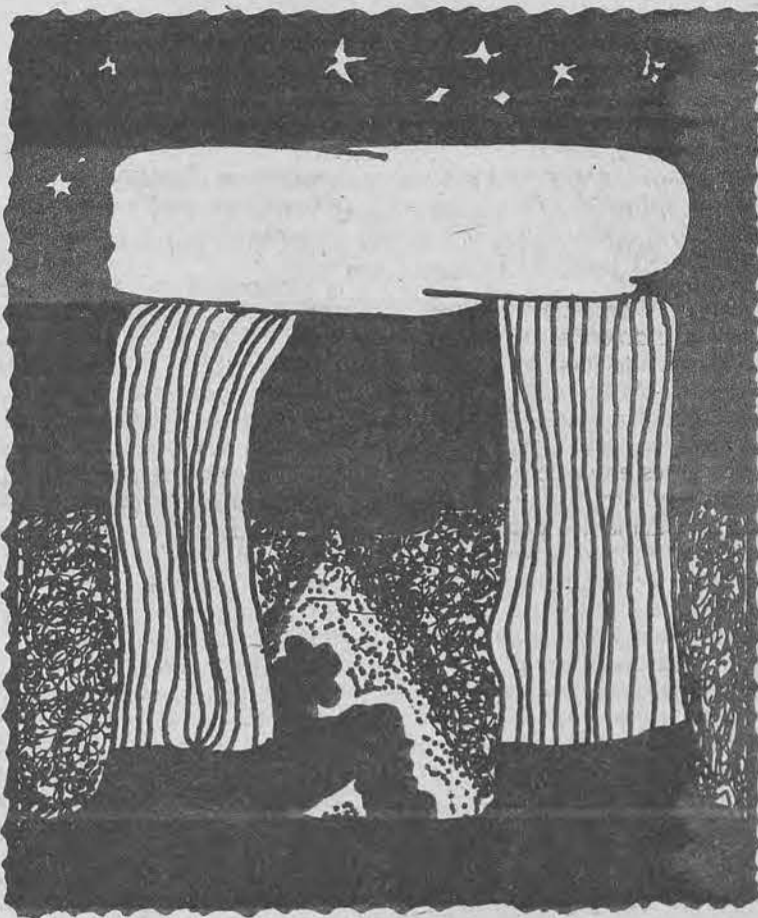

Ilustración: POMBO

alternativa que defendía era: Transporte colectivo pola vía do tranvía, arranxo carretera vella e a de Vincios e construción dunha nova carretera, de acordo cos veciños, que podía ser polo monte onde se crearían solares para a construción de vivendas sociais. A reseñar que foi o único representante das organizacións políticas que deu unha alternativa.

O senador pola provincia, González Amadiós do PSOE, foi o seguinte en intervir e o segundo e último en pronunciarse en contra da Autovia. Ofreceuse para facer todas as xestións precisas para defender aos veciños, se

fixera falla, nas mais outas esferas de Madrid.

AMBIGUEDADE E A DEFENSIVA

As oito seguintes intervencións dos concelleiros do PCG, UCD e UG e a do independente Leri, foron consecutivamente repetitivas sen que ningún deles se definira con claridade, xustificando a súa ambigüidade por, dixeron, descoñecer o tema. Esta falta de postura foi increpada en numerosas ocasións polo público. Unha decena de veciños insistiron, un tras doutro, en que resultaba increíble que despois

de máis de dous meses de estar o Anteprojecto no Axuntamento, e a punto de saír no BOE, chegara a ese día sen querer definirse publicamente. A decepción era enorme, a pesar do cal o público sempre mantívouno un comportamento correcto, chegando os momentos de máxima tensión cando a Asemblea autorizaba prorrogar os tempos de intervencións, establecidos previamente en 5 minutos, a aqueles veciños que con alusións persoais clarísimas máis duramente denunciaban a pretendida ignorancia dos concelleiros.

A sensación final foi de total decepción pola probísima imaxe dada polos concelleiros que non se definiron, especialmente os Sres. Torea, Nuñez e García.

SI CHEGA VIR O ALCALDE...

Os organizadores pola súa banda, consideraban o acto como unha importante victoria contra a Autovia xa que quedara constancia da total unión dos veciños e de que os concelleiros se estaban xogando o futuro político da zona. Próximamente realizar unha manifestación popular. Se cadra, unha información dun dos representantes das Parroquias a A NOSA TERRA sirva para rematar este resumo: "O que acabamos de ver é unha mostra increíble de política desmovilizadora, antipopular e oportunista, si dicen que aínda non estudaron o proxecto ¿como é posíbel que o día 2 de febreiro o Alcalde Soto declarara nunha entrevista que temos grabada, que varios partidos e organizacións empresariais acordaran, co Alcalde a cabeza, a INMEDIATA CONSTRUCCIÓN DA AUTOVIA VIGO-BAIONA? ¿Este era o que nas eleccións se anunciaba nos carteis coa frase PSOE 100 anos de honradez?"

XAVIER B. MARTIÑO

mostra de outono

- Abelenda
- X.M. Acuña
- Alexandro
- Rafael Alonso
- Abreu Bastos
- Baltar
- Blanco Casal
- Elvira Blanco
- Buciños
- M. Busto
- Caballero
- Camaño Xestido
- M. Jesus P. Carballo
- Victor Casas
- Jorge Castillo
- Jose Ramon
- Castro Couso
- Xose Cid
- Colmeiro
- Comesaña Cobelo
- Ramon Conde
- Victor Corral
- Alfonso Costa
- Felipe Criado
- A. Datas
- Diaz Fuentes
- Deside R.
- Diaz Pardo
- Eiravella

- Perfecto Estevez
- Suso Fernandez
- Elena Gago
- Xurxo Fernandez
- Alfonso Gallego
- García Rivas
- Armando Guerra
- Amando Gonzalez
- Gonzalez Pascual
- Huete
- Anselmo Lamela
- Laxeiro
- Lodeiro
- Lugris Vadillo
- Blas Loures
- Mantecon
- Ana Martinez Pasarín
- Xaquín Marín
- Xulio Maside
- M. R. Moldes
- Xusto Moreda
- B. Moreiras
- Monroy
- Morquecho
- Xoan Oliveira
- Enrique Ortiz
- Pacios
- Antón Patiño

- Reimundo Patiño
- Xose Luis Penado
- Aurichu Pereira
- Pesqueira
- Xoan Piñeiro
- C. Pol
- Prego
- Antonio Quesada
- Silverio Rivas
- Rivas Briones
- Manolo Ruibal
- Miguel Saco
- Felipe Senen
- Anton Sobral
- X. Sobreira
- C. Sobreira
- Alfonso Sucasas
- Manuel Torres
- Rafael Ubeda
- Vidal Souto
- Vilanova
- Fiz Valcarcel
- Xesus Vazquez
- Xuxo Vazquez
- Vazquez Dieguez
- Benito M. Vazquez
- Vidal Abascal
- Yebra

EN PONTEVEDRA INSTITUTO FEMENINO

TOMIÑO PROHIBIDO ENTRAR NO AXUNTAMENTO

No corazón do Baixo Miño, 12.000 habitantes, 15 parroquias, 34 millóns de presuposto, cunha gran riqueza forestal e nas previsións do presuposto do ano 79 acadaba os 16 millóns de pesetas, gobernada hoxe por unha candidatura independente viu o vernos, 29 de febreiro, uns feitos que causaron indignación e sorpresa en toda a zona: unha xuntanza convocada pola Candidatura Democrática Independente cos membros non electos da mesma viuse caseque imposibilitada pola presenza intimidatoria das forzas da Guardia Civil.

UNHA SOLPRESIVA VISITA

Pablo Alonso Pérezm "Pachi", 29 anos, axente comercial, é o alcalde que se tivo que enfrentar coa papeleta, "era unha reunión corrente que vimos celebrando cada mes para discutir a problemática do municipio". Estando a punto de celebrala funn ao meu despacho a procura de dous papeis e vin pola ventana un gran movemento de xente, pero non lle din moita importancia aínda que me estranou. Recén saído do despacho atópome cunha parella de Guardias Civiles, un tenente, un brigada e un sarxento. A muña sorpresa foi cando me dixeron que viñan para coñecerme e para facerme unha visita".

Visita podería ser, pero non moi amistosa, xa que segundo nos segue a contar "Pachi" un mozo que estaba convocado a xuntanza era obrigado a identificarse na porta do axuntamento por unha parella da Guardia Civil. Efectivamente, e segundo fomos informando, temor e desasosego fóronse facendo donos da rua. Xa pola tarde, os verculos da GC percorreron insistentemente as ruas. "Dixeronme se podían pasar un momentíño e que me fan explicar o que pasaba. Comuniqueime que por orde do Gobernador e mandados polo xefe da Comandancia de Pontevedra tiñan que vixiar a plaza a causa dunha manifestación ilegal que ia haber en Tomiño -segue a contarnos "Pachi" - e eu contesteille que non tiña nada contra diso, pero si de que entraran no axuntamento sen a muña autorización e que se non foran requeridos polo pleno permanente ou alcalde eles non tiñan nada que ir facer alí". Seguiulle dicindo que se había a certeza de que se ía celebrar unha manifestación ilegal ou unha posíbel alteración do orden público ¿por que as forzas teñen que patrullar as ruas desde as catro da tarde sen o alcalde de Tomiño ter noticia tan xiquera disto?, ¿por que o Gobernador Civil non chamou para avisalo?.

...O ALCALDE A PREGUNTAR

Ao parecer, e segundo lle dixeron, a actuación das forzas en Tomiño debeuse a unha chamada telefónica denunciando a posibilidade de manifestación. Se isto é certo, ¿por que o Gobernador Civil non contactou co Alcalde, e lle deu máis creto a unha chamada telefónica co risco de se tratar dunha desagradá-

bel broma? Queda de todos xeitos en entredito a autoridade do alcalde, e mais, deixase quedar en entredito a súa representatividade.

"Naquel momento estaba moi ca breado e dixenlle moitas cousas, non reproducibeis aquí, pero si lle trasmitin as miñas interrogantes. Si a democracia e so para os de dereitas, que si nos estiveramos antes escondidos nas alcantarillas e nos pisaran a cabeza no axuntamento, porque entón xa non procedería, tendo que tomar outras medidas".

A conversa transcurriu por estes derroteiros, Pachi, inquerindo os por ques destas cuestións e o capitán de Guardia Civil insistindo de que se trataba -a súa entrada na Casa Consistorial- sinxelamente dunha visita. E Pachi insitindo, "unha visita cun Tenente, Brigada, un Sarxento, dous Guardias pedindo documentación na porta, e todos patrullando desde as catro da tarde astra as oito da noite polas ruas de Tomiño, vamos, que non lle creio".

Remata a conversa con unha pregunta que non sabemos como denominala, pero que si, se o obxecto dela fora máis corrente podía decirse "típica". Pregunta-lle o Capitán ao Alcalde "Sr. Alcalde, por que los letreros que se insertan en la parte de abajo de las señales de tráfico van en gallego?".

E O GOBERNADOR A CALAR

O Alcalde solicita a retirada das forzas. Vanse, deixando nos ha-

bitantes de Tomiño, unha gran sensación de inseguridade.

Preguntámoslle finalmente a Pachi, se se enterou da xenese do problema se lle foi dada algunha explicación dende o Goberno Civil.

"Contestoume o Gobernador que tiña que ir o luns as once da mañán, pero dixenlle que non ía, e non por non querer, senón porque teño que traballar, que paso moitas horas polo Axuntamento e despois teño que traballar nunha empresa polas tardes, chegando a casa as dez da noite todos os días", contestounos Pachi.

Agora, o Axuntamento resou a todas as corporacións da provincia cunhas cartas onde se pedía unha mocion de censura aprobada polo pleno de Tomiño contra todas estas actuacións. Nembargantes xa o axuntamento da Estrada lle comunicou que non levaba a mocion ao pleno por non estar probada a certeza dos feitos que se denuncia. Naturalmente, no Axuntamento da Estrada ten maioría UCD. Entre este houbo máis atrancos que xurden decotío ten que pelear a Candidatura Democrática Independente, que topa no seu dificultoso camiñar a axuda do concelleiro do BN-PG, ao tratar de facer popular un Axuntamento no seo do cal lembran tamen vellos tempos seis concelleiros de UCD e dous de CD, cos dores de cabeza que nalguns casos tamen producen: o UCD Antonio Alvarez Conde tiña construídas sen licencia municipal dúas casas. Estase a encetar agora o expediente de sancion.

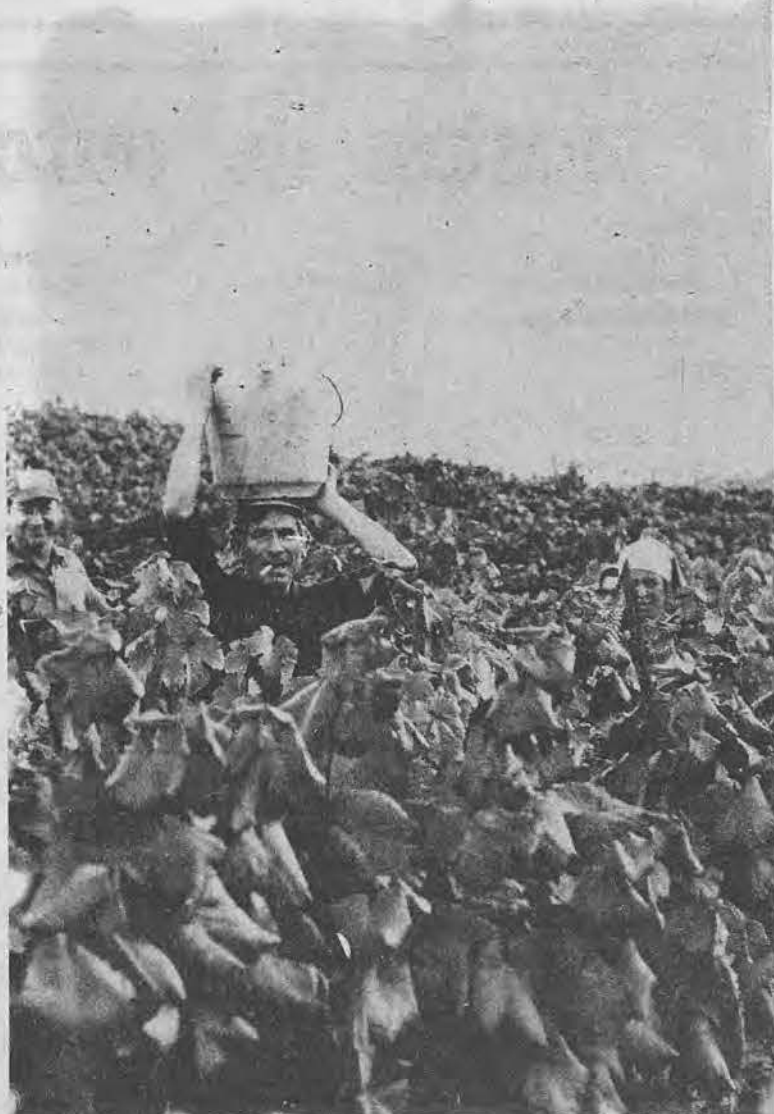

Foto: POUZA

crónica política

Nesta ocasión, non queda mais remedio que comentar de novo os esforzos sinuosos para abrir paso a unha dereita, presuntamente galeguista, que fan certos denominados intelectuais. Coa bandeira do apartidismo e erixíndose, en aparencia, por enriba de tirios e troianos, presumen dunha independencia que non existe. Chegan ao pecado imperdoabel de rubricar unha declaración pública eterea -que lembra moito a outra ocurrida nunhas datas presivas as eleccións xerais de 1979- co pretencioso nome de "Realidade galega".

Seguramente e unha operación destinada a cubrir de credibilidade a unha futura alternativa capaz de sustituir a actual UCD.

O pior e a maneira de presentar ao público semellante manobra, recobríndoa de afán desinteresado, de apoliticismo, de intelectualismo trasnoitado. Na lista de persoeiros firmantes do enxendo hai moitos trepadores e cucos desencantados do pouco que medraron na situación "democrática e autonómica", algun que outro ousado salvador que esta por enriba do ben e do mal, certos cartos, e moi poquiños persoaxes honestos, pero cansos, vellos e instrumentalizados.

OS SALVADORES...

Da magoa ver a desonestidade dos que, non querendo arriscarse a unha formalización política declarada por non ser seguro o trunfo e o éxito, pasan toda a vida en puras intrigas de salón, de costas a realidade, conflitos e problemas do país. Semellante actitude non lles impide as cabriolas oportunistas para confundir e perxudicar, en íntres claves, a Galicia que din servir por enriba de todo.

Síntese un pouco de vergoña allea cando se ve, nunha lista de salvadores de Galicia, persoaxes tan xenuinamente representativos do antroido españolista como Camilo Jose Cela. E para rir se non fose espectáculo esperpéntico do oportunismo. Apostamos que, na tramitación de toda esta antroidada, teñen que estar sabios doctores e metafísicos filósofos da saudade. Eles, mellor que nos, saberan a quen serven.

EUSKADI, AS ELECCIONS

As eleccións ao Parlamento Basco, contra todos os pronosticos propagandísticos ao alcance do sistema, resultaron grandemente robustecedoras do nacionalismo popular, representado por Eri Batasuna. Írese a todos os esforzos do Goberno, e mesmo do sucursalismo de esquerdas, para potenciar o nacionalismo "non exaltado e progresista" de Euskadiko Esquerra, co obxectivo de barrenar a Eri Batasuna, a manobra non deu os exitos agoirados. O que, visto desde a óptica galega, e un motivo de satisfacción e de esperanza para o nacionalismo popular en Galicia.

Os descalabros progresivos da UCD e do PSOE indican os retrocesos dunhas formulas políticas que non serven aos intereses nacionais. Este fenómeno, xa timidamente encetado nas últimas eleccións xerais no noso país, urxira certos cambios de táctica do Poder, con miras a formalización e potenciación do dereitismo seudonacionalista. Este espacio xa estaba cuberto historicamente e de maneira autoxenerada polo PNV en Euskadi. Nesta nación irma esta claro que acaba de abrirse un proceso de ampla repercusión para todo o Estado español. O entendimento UCD-PSOE non abonda para manter unha política de Estado. As perspectivas das nacións sen soberanía van determinar, desde agora, tácticamente tamen as formacións do Goberno Español e os seus aliados internos en cada unha delas.

O PARTIDO GALEGUISTA PODE RECONSIDERAR A SUA POSTURA DIANTE DO ESTATUTO. - Así o fixeron saber aos medios informativos, dirixentes do P.G., manifestando que manterían o "non" nas actuais circunstancias, pero que reconsiderarían a súa postura se a UCD dera garantías de que o Estatuto galego non sería discriminatorio.

CELMO MONTERO RESPONDE A GACIÑO. - Nunha carta aberta ao cronista político de "El Ideal Gallego", o Senador do PSOE por Ourense acusou ao periodista de terxiversar as súas declaracións. Marxinalmente contén unha interesante declaración que pode resumir a filosofía do PSOE, o Sr. Montero, referíndose ao Estatuto dos 16 e a súa promesa de defendelo por enriba de todo, explica que defendeu o Estatuto dos 16 mentras foi un anteproxecto, non cando deixou de sê-lo. Non sabemos se o Sr. Montero poráse agora a defender o Plan Económico do Goberno, xa que o programa do PSOE é somentes un anteproxecto.

A DIPUTACION DE LUGO APROBOU O EMBARGO DAS CUOTAS DA SEGURIDADE SOCIAL AGRARIA. - Ca oposición do Diputado Manuel Castañeira do BN-PG que se retirou no momento da votación, entre os aplausos do público que chamou "caciques" ao resto da Corporación.

O PC FAI PROPOSTAS AO POG E MAIS AO PSG. - En orde a conquistar no futuro unha unidade operativa e astra organizativa. Entre as propostas que se fan, destacan a renovación do pacto municipal, a creación dun sindicato agrario de carácter unitario (supónse que implícitamente venza a ofrecer unha fusión entre as SS.AA. e o SAGA), e a creación dunha revista marxista teórica.

O SR. RODRIGUEZ PARDO PODERIA RECIBIR UN VOTO DE CENSURA. - D. José Luis Rodríguez Pardo (antes Xosé Luis, ex-direxente do PSG e ex-escritor en vernáculo), deputado do PSOE pola Coruña e Secretario do PSOE galego -segundo eles PS de G- podería recibir un voto de censura da executiva do seu partido, dada a súa postura claudicante respecto ao voto "non" ao Estatuto, segundo se asegura, se o voto de censura prosperase, convocaríase un Congreso extraordinario para proceder a eleixir novo secretario xeral. Asimesmo tamén podería censurarse a actitude do Senador ourensán. D. Celso Montero, polas mesmas causas que o Sr. Rodríguez Pardo. E e que algúns esquecen axiña os seus orixens.

LALIN URBANIZACION ILEGAL

Durante a época franquista a especulación brilou por todas partes. Moitos aproveitaron o rexurdimento desacompañado da economía. Un dos eidos onde a especulación foi máis forte foi no chan, os terreos de labradío e monte foron utilizados como solares. Os trazados das ruas respondían a uns intereses moi concretos. Construcións feitas anarquicamente.... Se as cidades galegas se viron afectadas, tampouco as vilas escaparon a esta plaga. As vilas cun crecemento ficticio das construcións, baseado nos cartos dos emigrantes foron as que con maior notoriedade o sentiron.

Lalín foi e é, unha destas vilas con construcións ilegais a feixes. Construtores que lle deben moitas de diñeiro -algun día esperamos saber canto- ao Axuntamento. Para rematar, toda unha urbanización enteira que se fai ilegalmente, sen permiso. Cidade Jardín.

O seu promotor foi Natalio Taboada Portas, "O Campañeiro", concellal de CD, e de profesión, segundo a xente, non calificábel.

Adicouse a facer nuns terreos, tres ruas, todas tortas para aproveitar o terreo. O chan vendeuno en parcelas nas que se construíron casas.

Anque o vendeu como chan urbanizábel non tiña este calificativo, pois non contaba, tampouco con alcantarillado, nen conta hoxe, indo parar todas as augas fecais a uns prados que hai a carón das casas, sendo o seu promotor o ponente de Sanidade. Tampouco conta esta "urbanización" con alumado público, nen con recollida de basuras.

Os veciños levan denunciado isto repetidas veces, pero como se nada pois a corporación non tomou aínda ningunha resolución.

UNS AGACHAN, OUTROS DIN QUE NON QUER PAGAR.

O Sr. Natalio cada vez que se trata o tema escapase. Hai tamen "malas linguas" que din que bastantes membros da corporación, anque falan da súa ilegalidade, por atrás están apoiando esta especulación.

In que están esperando o plan de ordenación urbana para ver o que pasa, pero hai quen afirma que o problema é de cartos. Que se "O Campañeiro" pagara unha certa cantidade de diñeiro, o problema xa estaría resolto, o que pasa e que non o quere pagar.

Segundo o Sr. Natalio, todo o mundo especula e el tamen o fai. En certa maneira ten toda a razón, xa que algunha das parcelas que el vendeu, foron a vez, divididas e vendidas por outros subespeculadores.

Os veciños piden que se clarifique dunha vez a situación, e que se esixan responsabilidades a quen haxa que esixilas. Segundo nos comunicaron, agora, aínda para máis irri, seica quere edificar un pequeno xardín que deixou como fachada para vender mellor as terras, ao que non están dispostos consentir os veciños.

Pero o Sr. Taboada seica non acepta as críticas de moi boa gaña, xa que segundo lle declaraba a "El Correo Gallego": "marcheime porque me coñezo e non quería pagarlle con unha sela na cabeza...."

carta entreaberta "Todo che vai en adianto..."

Querida Directora.

As cencias seica van pra diante dunha maneira tremenda. Como dicía o meu vello amigo señor Ramón de Xan Branco, "todo che vai en adianto, e débete de adiantare, pra que no mes de xaneiro o cuco veña curare". Ti non sie se conociches o señor Ramón, que é un poeta popular, ou como din os entendidos, un "fistor" dalo da Terra Cha, da escola de Manuel de Paderna, do Americo do Armacén e doutros que acababan enchendo o aire de versos. O señor Ramón de Xan Branco, que agora debe estar retirado, foi grande fogueteiro e manceiro de sona, e deulle pola poesía os setenta anos feitos. Agora debe andar polos noventa, e pola miña información, aínda está rexo e forte, anque medio xordo.

Mais todo este introito sobre a ciencia viña a que hai uns días a caixa imbecil deunos a abraiante noticia de que van poñer un talgo desde Madrid a Galicia. Case se desmaia o locutor coa noticia o falarnos da segunda parte; agora non van facer falla máis ca sete horas pra facer a viaxe. O locutor desmaiabase coa alegría, mais eu agarrei unha colera de moito sandiós. Moito máis satisfetio quedara eu se a partires dadora dixeran que de Madrid a Galicia se ía tardar en chegar sete mil días ou algo así.

Porque ti bota contas con esta presa nas comunicacións, cheganse unhas eleccións e aquí tes, cagando centellas, a toda a plana maior do goberno e das súas diversas alternativas. O señor Suarez e o innominable fillo de Vigo, de corpo presente nos escenarios da nosa nación. E por suposto, a pandilla de Sevilla afincada en Madrid -Felipe e compañia- non deixaran de virles botar unha man os seus muchachos de por aco, que aínda a estas alturas non se sabe se van votar si, non ou quen sabe. E por suposto, todos os demais. Velar as consecuencias do progreso: cada campaña electoral na nosa Terra, xa polos nosos produtos indixenas moi antroidera, convírtese nun antroido internacional. Eu realmente pensaba que co "autocotono" xa chegaba, pero non e así o ben visto, e poñen un

Talgo pra acabaren de amaño-lo.

Chegar chegaba pra cupo deste ano coas barbaridades que se escoitan por estes eidos sen tragar música de fóra. Pero estes políticos sucursalistas amrtanlle abondo ós ramistas palaios que tran pra festa da aldea unha orquesta de canto mais lonxe millor, que en sendo de lonxe coídan que será boa.

E non hai tal, pois pra mascarar e pallasos, nada millor ca unha colonia europea. E senon que llelo pergunten os eternos firmantes de manifestos pra salvar esto ou aquilo, sempre por enriba dos partidos, que nestes anos moito teñen inzado. E eche boa verdade, en canto a un se lle ocorre calquera parida, sempre encontra vinte ou trinta pra rubrala.

Despois estes señores o millor escarallanse de risa vendo como o Mugabe e os seus se poñen a bailar no medio dun mitin multitudinario. Non se dan conta de que se pode facer o pallaso moi seriamente, e a revolución moi alegremente. Porque o compañeiro Mugabe e todos os nosos compañeiros de Zimbabwe, cos seus hailles rituais e co seu ritmo guerreiro, están a ampliar o dominio do home no mundo.

DARIO XOHAN CABANA

FORMACION PROFESIONAL O ACIENTIFISMO DO ENSINO

Mentres o goberno fala de apoiar ao ensino privado como un dereito democrático, os estudantes de centros estatais como o de Formación Profesional, enclavado en Vigo, pasan por unha situación de total desamparo académico. Falan da inflación existente na Universidade e da necesidade de estimular os estudos medios, pero permiten que os 1.026 alumnos matriculados neste centro de F.P. non teñan nen os materiais mais imprescindibles para as súas prácticas, anque constitúan un factor fundamental de estudo. Por iso, drás pasados as ruas de Vigo sentiron a súa presenza reivindicativa, e ningunha pode falar de "oscuros intencions subversivas" ou algun outro recurso cos que se adoita o desprestixio de calquera tipo de manifestación.

Os alumnos do centro de Meixueiro tiñan razóns obxectivamente indiscutíbeis. Pagada a matrícula, escomenzadas as clases con tres meses de retraso, levan outros tres agardando que lles chegue algun material para poder facer as prácticas das seis especialidades que alí se cursan: electrónica, mecánica, electricidade do automovil, sanitaria, peluquería, administrativa e secretaria. De todas elas somentes as dúas últimas dispoñen dun pouco de material. Os alumnos das outras están "a velas vir". En mecánica non hai máis que dous ou tres comprobadores de motores, pero inúteis para o nivel que se cursa. Os de clínica sanitaria teñen a súa disposición unha incubadora que non lles serve máis que para incubar a súa impotencia, e material tan fundamental como xeringas e vendas debe chegar polas vías persoais dos propios alumnos. En peluquería nen xiquera hai rulos, e os de electrónica do automovil teñen que usar o vehículo do profesor como banco de probas....

Non hai no centro limpiadoras -o Ministerio di que non ten cartos para isto- e son os mesmos alumnos os que teñen que asumir esta responsabilidade, feito que, aínda mais, figura como norma nos curiosos estatutos do centro. Non hai comedores ou non funcionan, e os alumnos que teñen que xantar alí, por lonxanía das súas casas, teñen que recurrir ao pouco gratificante bocadillo.

E a isto chamanlle os representantes ministeriais facer unha política educativa non discriminatoria.

Resta aínda unha dirección personalista, omnimoda no seu poder, rixidamente paternalista e xerárquica, na liña mais respetuosa da tradición, que enxencrou uns estatutos dignos de figurar nun museo de antigüedades, sen a máis leve participación de alumnos e profesores. Con razóns como estas, que non son mais que un dibuxo insuficiente e apresurado do que alí pasa, non se cai de novo que os alumnos, a pesares das ameazas de expediente pola dirección, ocupen as ruas e manteñan unha folga desde hai uns días.

FERNANDO FRANCO

Fotos: XUR XO FERNANDEZ

José I. Álvarez Emperanza, "Txillardegi", 50 anos, inxenheiro de profesion, un dos fundadores de ETA. Estudiuo Lingüística na Sorbona de Paris, caído por razóns políticas tivo que exilarse. Candidato por' IB. por Gipuzkoa, desenrola boxendía a súa labouira cultural, como lingüista, na Universidade de Donosti.

TXILLARDEGI

a importancia da identidade nacional

Tu fuches un dos fundadores do grupo EKIN, ¿por que xurdiu?

Xurdiu polo achegamento dun grupo de estudantes de Bilbao e Deusto. No 1950 estiven na cadea, militaba en EIA (Eusko Ikasle Alkartasuna). A saída da cadea nós nos plantexamos a necesidade dunha organización que non dependera do PNV, porque nós parecía un partido moi dereitista e clerical. O grupo, por razóns de seguridade, non tiña nome. EKIN era o nome da publicación da organización, pero o PNV, que estaba empeñado en saber que pasaba con aquel grupo clandestino, empezaron a chamarnos os do grupo EKIN, logo os de EKIN, e despois EKIN. Nós seguimos sen nome deica o ano 59, en que se creou ETA-militar. Entón, decídeuse convocar unha asemblea nacional. Nembargantes, nese mesmo ano cairon os fundadores de ETA, e ao ano seguinte caímos outros, entre eles eu. Dous anos mais tarde tentouse de voltar a facer a asemblea, pero polos acontecementos do descarrilamento do tren, que traía a combatentes, produciuse a caída e o exilio de case todos os membros da organización. E, xa que logo, a asemblea fundacional de ETA data do ano 62, onde se definiu como Movemento Revolucionario de Liberación Nacional.

¿Como se concibiu ETA, por aqueles tempos, e cal foi a evolución que sufriu?

Desde o ano 62, ETA definiuse como radical no aspecto nacional. Deica o 67, eu xa estaba fora, houbo unha serie de plantexamentos que foron rexeitados nas catro asembleas constituintes. E a loita armada non se produciu deica o ano 68. No plano ideolóxico, a definición do movemento como socialista produciuse na quinta asemblea, que tivo lugar en dúas fases, unha, no 66 e outra no 67. Na primeira fase produciuse a expulsión e escisión do que hoxendia e o MK. De feito, o secretario do MK, Eugenio del Río, foi un dos homes clave de ETA. Despois, no ano 67, o plantexamento que nós fixemos de crear dous frentes, un marxista-leninista, e outro autosexionario, foi rexeitado. Cando no ano 70 ETA se definiu como marxista-leninista e tercermundista, pareceunos absurdo na medida en que para nós non se daban as

condicións axeitadas no País Basco. Nos coidabamos que era necesario que a caída de Franco existira un fronte táctico para conseguir un marco autonómico. Era este famoso fronte abertzale do que se esta a falar agora, pero que por aquel entón non se creou por culpa do PNV, que seguiu empeñado en pactar co PSOE e ignorar a esquerda abertzale... Os dous intentos de fronte abertzale, o primeiro encabezado por Monzon e por min, e o segundo so por Monzon, fracasaron pola negativa do PNV. Se eu abandonéi ETA foi por razóns de clarificación, en ningún momento estiven contra de ETA e hoxe tampouco...

¿Cal foi o proceso que seguiron as Ikastolas?

As ikastolas xurdiron xa antes da guerra, nos anos 18-19, en Bilbo. Por entón era un movemento minoritario, de tanteo. E claro, cando chegou Franco, isto acabou. No 48-49, na mais completa clandestinidade, en pisos en Donosti, e con xente do PNV, organizáronse as primeiras ikastolas. No ano 52, foron propulsadas por EKIN, con xente do PNV, por unha banda, e, doutra, con militantes de ETA. Empezaron a medrar e agora hai uns dous mil ensinantes, cun total de sesenta a setenta mil nenos. Veuse a converter non movemento de msas.

¿Como se desenrola a loita lingüística en Euskadi?

O plantexamento que facía o PNV antes e despois da guerra, era moi xurídico, e decir amparábanse nun marco legal, pero non lle daba moita importancia ao problema da identidade nacional, que para nós era fundamental, e que considerabamos centrado no problema lingüístico. O PNV adicabase a artellar festas e a tocar o txistu, pero o problema lingüístico non o consideraba cousa dabondo seria. Estando eu en Paris, un día presentáronse dúas rapazas e dixerónme se lles podería dar clases de euskera. Cando lles preguntéi quen eran contestáronme que eran as fillas de Leizaola. Con isto quero decir que o presidente do Goberno Basco non falaba o noso idioma na súa casa. Isto parece-me demencial, e el o sabe. Se Letamendia non sabe basco... non o entendo, pero o poido entender, pero Leizaola... O nacionalismo basco se e para tocar o txistu non me interesa....

¿Hai un proceso de reincorporación da xente urbana ao idioma?

O proceso de reintegración ou recuperación lingüística e un problema de xeracións que non se pode solucionar en cinco anos, senon a longo prazo. Deste xeito, o primeiro que hai que solucionar e o problema da diglosia, entendendo por diglosia a disfuncionalidade da lingua basca, porque non ten ningunha función social xa que esta ao marxen da vida social, da vida económica, política, cultural... Unha lingua que esta ao marxen da vida real e unha lingua folclórica... Entón, facer chamamento ao corazón, a sensibilidade e ao patriotismo para que se fale basco e ridículo. O que hai que facer e darlle unha realidade como funcionalidade sociolóxica a todos os niveis. Neste senso, a situación e dabondo lamentable. O primeiro pilar e a escola, porque non se pode pretender que unha persoa aos 50 anos empece a estudar a lingua. Neste intre, topámonos con que a reivindicación dunha escola basca somentes e defendida por unha esquerda abertzale. Tanto o PSOE como a UCD e todos os partidos estatistas están en contra porque din que o sagrado dereito dos pais e ensinar a lingua que queren... pero en realidade o que tentan e de que non se imponha a escola obrigatoria. Hai unha marxinação continua da lingua basca e para rematar con ela a única saída e que a xente coñeza as dúas linguas. Eu non creo no bilingüismo. Pero nos, como táctica, como un primeiro paso, somos partidarios dun bilingüismo porque nestes momentos vivimos nun monolingüismo total. Agora ben, ¿crer nun país bilingüe estabel?, non, que va...

¿Cal e o papel que esta a cumprir a Euskaltzaindia?

A Academia da Lengua Basca e unha organización técnica que ten como misión dar normas... Tivo unha fase fundacional, dirixida por Ascue, que non era abertzale, fase moi científica e moi importante. Coido que a Academia non saliu da fase folclórica astra hai moi pouco tempo. Hoxendia, os cargos directivos son do PNV, e esta a coller unha cor moi legalista. Se a legalidade fora boa eu non tería medo, pero para min non e boa. Preguntome astra que punto a Academia non se vai converter nun freno....

¿A acción cultural basca en Nafarroa topase con problemas cos que non se topou nas outras provincias?

Hai dous problemas; un, obxectivo de identidade e outro, subxectivo de conciencia. En Nafarroa, desgraciadamente, o movemento basco aínda non e maioritario, o cal non quere decir que non sea importante, se temos en conta que en Nafarroa hai moitos pobos pequenos que estivéron dominados por unha burguesía e polos carlistas, xente de dereitas... Ao empezar o proceso de industrialización, non somentes en Pamplona senon en Tafalla, Tudela... comenza asimesmo un proceso de concienciación. De todos xeitos, non hai moita diferenza entre Nafarroa e Bizkaia. A zona mais bascofona e Gipuzkoa.

En Galicia a represión do idioma a leva a cabo a UCD a través do APA, en Euskadi sucede todo o contrario...

Hai unha esquerda abertzale recen que subiu con ETA. E isto equivale a decir que os pais de moitos alumnos aínda son do PNV. En Nafarroa, o PNV aínda non ten forza, o movemento abertzale esta entrando con HB e EE. Entón e moi posibel que os pis estean a favor dos ensinantes, pero, pola contra, en sitios onde domina o PNV hai uns conflitos graves e os pais sacan aos seus fillos das ikastolas porque as mulleres son ateas e esas cousas.

¿Como ves tu a situación política en Euskadi?

Coido que agora a contradición nacional e dunha gran froza. Se se ten en conta que en Bizkaia e en Gipuzkoa hai un 30 por cen de inmigrantes que non teñen porque sentir o problema nacional basco, e dabondo significativo que as forzas estatistas somentes conseguiran 18 deputados de 60. Indica que un alto porcentaxe de inmigrantes estanse a integrar e que votan abertzale por un dos tres bloques, que para min son todos abertzales porque non son delegacións de Madrid como o PSOE... A abstención que se deu non e apolítica. Unha pequena parte pode ser pasotismo, nembargantes, a gran maioría das persoas que se absteñen e porque están asqueadas da política institucional. Coido que moita xente non votou porque esta a favor de ETA, e que nenxquera crei na vía institucional

de HB. Nembargantes, ¿que vai facer o PNV?, a capa dirixente e unha capa tecnocrática de tipo giscardiano que non se diferencia moito de UCD. Nos coidamos que ao PNV se lle vai ver a orella cada vez mais, no senso de que se vai ir desenmarcando da loita nacional. O PNV, en definitiva, vai representar ao Estado. Por outra banda, se comparas a baixada da UCD coa subida do PNV da impresión de que houbo xente de UCD que se pasou ao PNV, porque teñen garantía de orden, no mal senso da palabra, de que non vai haber ruptura... Eu non creo que a UCD cambiara. O que cambiou foi o PNV. Viuse que houbo un intento deliberado de captar a xente de dereitas.

¿Que pensas da loita antiimperialista no mundo e do paeol do nacionalismo popular no Estado Español?

Coido que a loita pola identidade e moi importante e que, neste senso, Marx errou, xa que menospreciou o problema nacional. A loita pola identidade nacional en Galicia, ou moito me equivoco, ou ira para adiante. Este mundo inodoro e insípido que nos trouxo a civilización moderna despersonalizou a persoa, que, pola contra, necesita de comunidades humanas. Unha comunidade como a de EE.UU non e real, senon que e abstracta...

Os partidos comunistas, astra o de agora, menosprecian o problema nacional. Cando Carrillo berra "Gora Euskadi Askatuta" e o mesmo que si berra "viva España". En Euskadi o españolismo e unha carta de descredito. Eu non vexo a esquerda española por ningún lado... Un analogo ao Bloque, ¿onde esta?, ¿un analogo a ETA, onde esta?.....

XOSEFINA L. CORRAL

resumes

PRESENTACION DE "REALIDADE GALEGA".- Cun aval de 67 firmas, o grupo de opinión "Realidade Galega" fixo a súa presentación pública o pasado xoves, día 6. García-Sabell, membro do comité executivo provisional, salientou a necesidade dunha autonomía para o desenvolvemento das posibilidades de Galicia. Neste senso, a súa labo- ra será a de informar, ao marxen de toda ideoloxía, da realidade galega de cara a "contribuír ao despertar dunha conciencia viva de cidadanía galega".

INTEGRACION DE CEPYME NA CEOE.- Nun momento en que a CEPYME atravesaba unha grave situación económica, vense de firmar o acordo coa gran patronal, CEOE. A pesares disto, González Estefanis, presidente da Confederación da Pequena e Mediana Empresa, tenta de amosar a independencia dunha respecto da outra e o triunfo que para CEPYME supón a integración na CEOE.

O 22 DE MARZAL, DIA DA PRIMAVERA.- O profesor Fernando Alonso Romero xunto con Arturo Roman teñen previsto celebrar, o próximo día 22 de marzal, a conmemoración da Primavera, no monte do Pindo, que segundo os mesmos profesores e outros escritores foi o Olimpo Celta da nosa terra.

PRECIO DO LEITE-CEE.- Na primeira conferencia do ciclo sobre o agro galego e o Mercado Común, Díez Patier salientou que a integración na CEE vai traer consigo unha diminución no pre- cio do leite, así como unha rentabilidade agraria decrecente.

CONVENIOS EN LUGO.- Despois de a Patronal e a UGT teren declarado varias veces ir ratificar o acordo-marco, ao final o sector da Ebanistería de Lugo tén o seu convenio, firmado por ING, USO, SU e máis UGT, no que se supera amplamente aquel pacto no aspecto salarial, de duración e outros. Doutra banda, o convenio provincial do sector de Aglomerados pode que rexistre unha das subas salariais máis altas do Estado, ao firmaren ING, CC.OO e máis SU por un 19,81 por cen, que no caos dos peons se converte nun 20,40 por cen.

10 DE MARZAL

O día dez de marzal de 1972, morrían no Ponte das Pias do Ferrrol, Amador Rey e Daniel Niebla, cando a policía disparou contra dunha manifestación de obreiros.

No seu octavo cabodano, unha vez máis, CC.OO e o PCG, convocaron unha serie de actos, este ano baixo o lema de "Día da Clase Obreira Galega".

Había manifestacións previstas en diferentes cidades, pero non en todas se secundou o chamamento.

Na Coruña manifestáronse máis de trescentas persoas, en Pontevedra non chegaron a cen, en Santiago foron cerca de trescentas as que saíron a rua. A maior participación deuse no Ferrrol onde asistiron unhas catro mil persoas. Na cidade de Lugo non houbo nada especial, agás dalgunhas pintadas de Comisions e panfletos da ING.

Esta xornada foi apoiada máis de polo PCG, polo MCG, POG, PST e LCR, e nalgunhas ci-

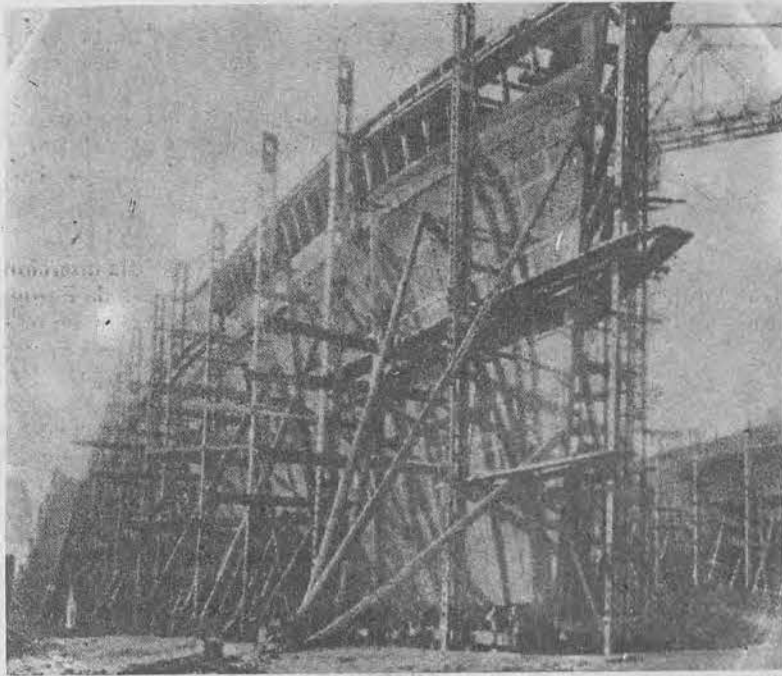

Foto: KSADO

dades tamen pola CNT e Con- vención Republicana.

As pancartas facían referen-

cia ao cabodano, a crise, a unida- de dos traballadores e a proble- mas locais.

ARZUA: O MINISTERIO INCUMPLE

O edificio do Instituto de Arzua habilitouse, vai para oito anos, nas dependencias da antiga carcel da Arzua. Os veciños da localidade e comarca saben ben de certo os moitos aconteceres e atrancos cos que se toparon astra faceren posíbel a creación do Instituto. As obras, que aínda non están rematadas de todo, levounas a cabo o mesmo axuntamento, que, doutra banda, tamen se tería de encargar de levar adiante un fato de xestións para que o Instituto fora unha realidade.

Hoxendia, os 140 alumnos da comarca que van ao Instituto teñen que pagar cada un 1.500 pesetas ao mes. Por outra banda, dos once mestres que polo de agora dan as súas clases na Arzua, sete deles tívoo de contratar o mesmo axuntamento, xa que o Ministerio non mandou máis que a dous deles, ampliando este ano a catro o número de mestres. E xaora, e o propio Axuntamento quen ten que correr cos gastos e saláritos dos mestres...

OS LABREGOS CONTRA O GOBERNO E O MERCADO COMUN

O día 9, as Comisions Labregas levaron adiante as movilizacións que estaban previstas baixo o lema "Contra a política agraria do Goberno". Ao pe dos 400 labregos en Santiago, sobre 1.500 en Ourense e uns 2.000 en Lugo vocearon consignas rexeitando os proxectos de lei que o Goberno español ten anunciados ("Lei de Montes", "Estatuto do Leite") así como a persistencia de de- imostos irracionais ("Fora a Cuota Empresarial!") ou a caída da pre- cio da carne ("A carne nada vale, o Goberno e o culpable!"), e a entrega do noso país aos monopolios europeos ("Non, non, non ao Mercado Común"). Sonaron tamen berros antiautonomistas ("A autonomía e un engaño, os labregos galegos non a apoiamos") e patrióticos ("Galicia ceibe, poder popular"). E en cada

síto, a alusión aos problemas concretos (viño e carne en Ourense, carne e Cuota Empresarial, da que a Diputación viña de aprobar o apremio para o cobro dos recibos péndentes, en Lugo).

Ao final de cada manifesta- ción, na Praza do Toural de San- tiago, Praza Maior luguesa e Ala- meda de Ourense, faláron mem- bros dos Secretariados de Zona e Nacional das CC.LL. sobre o que supón a Política Agraria actual do Goberno español e as alterna- tivas do sindicato fronte a situa- ción. Membros da Dirección Na- cional da AN-PG, no nome das dúas organizacións do Bloque, transmitirían o seu apoio e en- marcarían os proxectos guberna- mentais dentro do novo Plan de Acción dos monopolios verbo do noso país, pedindo "unha actitu- de esforzo patriótico no rexeita-

Foto: CARBALLA

mento do tinglado autonómico". O canto do Himno Galego e vivas

as Comisions Labregas darían ca- bo das movilizacións.

Foto: BRAIS

A NOSA TERRA

POR UNHA XEOGRAFIA GALEGA

É a Xeografía, ciencia ou disciplina científica que ten de estudar problemas relacionados coa organización espacial e a relación colectividade social e transformación do medio, ven sufrir a mesma crise que todas as ciencias sociais, ou sea ver de conxugar o aspecto inductivo descriptivo coas explicacións sociais desde un aspecto prospectivo. Deixa pouco a xeografía non era máis que a disciplina ideográfica que describía o que observaba, pero que non se astrevia a deducir unhas leis xerais de comportamento espacial.

Pois ben, actualmente a xeografía quer concebir, polo menos desde certas comunidades de xeógrafos, o espazo como produto da organización social e mesmamente o espazo como valor estratéxico cara a unha ordenación do territorio.

E por outra banda, temos que Galicia consecuencia da inserción nun sistema agrario moderno, ou sea agroindustrial, ven de sufrir desequilibrios socio-espaciais froito da reprodución a diferentes escalas dos desequilibrios inherentes ao actual modo de produción dominante. Velaquí a distinta dinámica demográfica, industrial, infraestrutural, da Galicia costeira fronte a Galicia do interior, velaquí o proceso de racionalización e capitalización dependente do eido industrial do noso agro (p. e. o estatuto do leite), velaquí os accesos de Galicia (norte a Sur, namentras seguen as dificultades na zona centro de Galicia), a autopista do Atlántico que ven consagrar o desequilibrio macroespacial do noso País.

E nesta coxuntura de cambio, transformación e crise, xurde XEGA (Xeógrafos Galegos) como unha inqueda e alternativa xeográfica para o estudio da realidade cambiante do noso País, baixo a óptica dunha metodoloxía que quer conxugar o aspecto crítico, dedutivo, cualitativo e xeralizador con exemplos concretos, cuantificábeis que nos permitan verificar unhas mínimas hipóteses de traballo suxeitas ao mesmo proceso de coñecemento e de verdade social, tal como adoita explicar o Adam Schaff (2).

As hipóteses de partida non ven ser outras que a mesma realidade cambiante, reflexo por tanto da observación subxectiva do investigador social, que ten de dar o paso dunha vivencia personal a unha imaxe do coñecido, tal como explica Gilles Gaston Granger (3) no proceso de coñecemento científico nas ciencias sociais. Observación que alguén pode tachar de política, pero non esquezamos que a ctividade política, QUE NON É O MESMO QUE PARTIDISTA, vai inserta na dinámica social e que aquel que refuga dunha valoración política no eido das Ciencias sociais está amosando —tal como recorda Piaget— unha clara POSICION PARTIDISTA que vai deformar a súa propia visión da realidade.

Unha vez prantexados os puntos previos metodolóxicos do noso labor, quixéramos aproveitar as follas que nos concede A NOSA TERRA, para avanzar as técnicas que nos van permitir o coñecemento do proceso urbán en Galicia, ou o que é o mesmo o proceso de difusión cultural e socio-económico

As cousas estan a cambiar. Galicia esta a cambiar. A xeografía esta a nunha crise epistemoloxica e mesmamente asta a cambiar.

O cambio de Galicia ven dado pola inserción da nosa comunidade no eido capitalista e urban da Europa Occidental (velai a probabel e proxima introdución no carro do Mercado Comun Europeo). Inserción que leva parella a todas as eivas vencelladas a unha formación social periférica dependente das decisións socio-económicas do Centro do Poder político-social na Europa Occidental, area intimamente relacionada con outros novos rectores do Sistema urban municipal, tal como adoita explica-lo Luis Pacionero (1).

mico da organización social que se basa na división do traballo, na concentración da man de obra, no nacemento dos movementos pendulares en gran magnitude, na espacialidade diferencial, (froito da división económico social do espazo).

As técnicas vanse centrar na utilización dos medios cuantitativos, desde os métodos de Reilly ás tradicionais técnicas de cuantificación de concentración, como unha ferramenta de traballo que consideramos o máis obxetiva posible. Así trataremos de medir o grao de urbanización, ou sea de introdución no proceso urbán das diferentes bisbarras de Galicia en base a:

- distribución sectorial da poboación activa
- morfoloxía e tipoloxía do habitat
- mentalidade e grao de preferencia urbán na xente
- A accesibilidade de traballo, lugares de ocio, comercio,
- o proceso de modernización das actividades primarias produtivas.

Traballo de cuantificación que leva implícito un traballo previo de esculcar os Padróns de habitantes, facer diferentes enquisas (para o cal temos un modelo establecido) para coñecermos o grao de mentalidade urbán, un estudio dos plans municipais e parroquiais (escala 1/10.000) e a observación da vivenda e das infraestruturas hixiénico-sanitarias, as vías de comunicación e a atracción laboral, comercial, cultural, etc., dos diferentes lugares rectores, o estudio da mecanización, motorización, etc. do noso agro e pesca.

Todo este labor esta nos alicerces, esta case todo por facer. Pero esperamos ao longo de sucesivos artigos presentar os diferentes traballos de campo que se están a facer por membros do equipo. Traballos de campo e de aulas, pois a percepción do espazo, e a mesma deformación consecuencia dos medios de comunicación, por parte dos nosos rapaces está a ser estudiada desde as mesmas perspectivas e coa mesma pretendida cientificidade.

Castelao dixera que cando se está a facer unha obra hai sitio para todos aqueles que se consideren artistas. Nós logo de dous anos de ir formando o grupo (o grupo nace a raíz das Xuntanzas a nivel estatal de estudantes e novos xeógrafos que se celebraron hai dous anos en Barcelona, o ano pasado en Salamanca e este vaise celebrar en Granada) pensamos que a obra tamén está por facer e invitamos aos que se sintan xeógrafos galegos a que colaboren coa nosa teima.

Xosé Manuel Souto González
XEOGRAFOS GALEGOS

- (1) Luis Pacionero: "Sistema de ciudades y ordenación del Territorio"
- (2) Adam Schaff "Historia y verdad" Edt. Grijalbo
- (3) "La explicación en las ciencias" dirigida por J. Piaget.

don agosto

Por XAQUIN MARIN

Cando sobre a mar de Fisterra o sol se pon a arder xa foron entrando,
nun muelle cativoiro de mais, as cento
e pico embarcacións que trannos o pobo, as necoras ou o abadexo.
Embarcacións de cinco homes, dunha ducia de homes, que lle chaman "estranxeiros"
as bacas de Muros ou aos que suben dende as rias baixas tirarlles do pan.
Na súa sixoloxía resta un aquel de illamento e ir observando
os feitos pousoamente menos no que lle toca ao mar.
As cousas están ben claras, ao mar tenselle lei e a gravidade do sector pesqueiro
a esfarelarse fai que se reclame o deber institucional de
acometer de urxencia certas medidas.
A gravidade e tal, que sería un luxo deixar pasar o que se vai facer desde
unha sociedade que tanta xinea tivo nos seus inicios, como son
as de patrons—armadores e mariñeiros, os Positos.

Como en outras cofradías do noso país de Fisterra iáanse celebrar eleccións para un cabildo que moitos coidaban habería de se renovar e coller outros rumos. Coller outros rumos porque se nalgo sobranceaba o Posito do porto pesqueiro de Fisterra en a

sua inactividade crónica e no desinterés e falla de participación dos mariñeiros e patrons asociados. Tampouco agora as cousas cambiarían moito.

E e que as eleccións ao Posito non ian fuxir aos intereses do partido gubernamental e dou-

tras forzas da dereita española na vila, e se antes hobera un alcalde con influencia popular, por mor da súa profesión como médico na vila, que lle preparara o caldo electoral á UCD para conseguir alcalde e maioría municipal esta formación decidiu tamen ter nas súas mans a Cofradía.

Fisterra

¿FRAUDE NAS ELECCIONS A COFRADIA?

DE 500 VOTAN 80, "TODO ESTABA TRAMADO"

As eleccións, que foi demorando dende outubro do 78, argalláronse para os primeiros días deste ano 1980. Pero cumpría antes, claro, redactar novos estatutos, aprobalos e enviarllos ao Ministerio de Transportes e Comunicacions e xa daquela houbo un proceso raro e contestación a certos apartados dos mesmos. Por iso entre unha boa chea de cofrades espallouse a creencia de que "todo esta tramado" ou como, mesmo, diría un membro do cabildo actual "mangoneado polo alcalde".

Despois, cando se convocou un simul de comicios de cara a eleixir 50 membros para o Pleno, que van ser os que teñan capacidade de voto para eleixir, de entre eles mesmo, ao Cabildo e Patron Maior, tense que andar polas casas pedíndollé a armadores e mariñeiros que se presenten, mesmo chegan a candidatar a algun sen que o interesado o saiba ou a outros despois de se negar. Así, nun Posito con 500 cofrades en numeros redondos, escollense os 50, si, pero por 80 votos, votos que en opinión de moitos saíron dentre familiares e tripulacións de 3 ou 4 que se apresentaban como candidatos. Xaora eses cincuenta escolleron cabildo e patrón maior. Mentras, erguíase un movemento de contestación que consideraban as eleccións caciqueadas e que era conveniente realizar outras novas, desta opinión e Manuel Pazos, armador e patrón do día, "fomos pedir a acta final e negousenos. Non as impugnamos por medo a un barullo pero un grupo de mariñeiros buscamos firmas pedindo a dimisión, non porque como persoas vaiamos contra ninguén, que son bos rapaces, senon porque foi un chanchullo. Viuse ben en como reaccionaron despois, cando chamamos a Comisións Mariñeiras e convocou unha asemblea no cine. Puxemos unha pancarta as cinco da tarde e pola noite xa non estaba, á dona do cine fórnille con amenazas, das 263 firmas recollidas pedindo novas eleccións faláron de que as utilizáramos para que se abra todo o ano a veda da necora —que todo o pobo esta en contra e nos tamen— e astra apareceu un informador de "La Voz de Galicia" a facer un reportaxe que despois non se publica "por presions desde arriba".

"PARA MIN IA CLARO" (Patrón Maior)

O actual Patrón Maior, Tucho Fernández explicaba así o tinglado electoral, eu estaba de patrón maior en funcións ao morrer o anterior e o segundo patrón maior andar en Gran Sol e vía que isto non marchaba e estaba isto abandonado e como o ano pasado tiven que ir a Madrid xa polo da veda da necora aproveitei para reclamar os Estatutos que mandáramos e tratei de facer as eleccións pero tiven unha pequena discusión co verdadeiro patrón maior e díxenlle que se encargara el de todo, vino que traballou, que puxo non sei cantos papeis para que a xente

viñera e aproveitou as Navidades para a votación "son tal de apuntadevos os que queirades. Eu fun un dos que me viñan apuntar e no medio diso traballadores borraronse —mais traballadores que decían que por non ía craro— para min ía, como se di agora, democrático. O llemos aos 50 e a partir dese eu xa vin que ía craro, eu saí elixido presidente de armadores de mariñeiros e saí o que vicepatrón e así astra que candidatei a patrón maior... fíxenos ou tras días veu un pedir as actas porque eu que non estaba isto craro e se veñen con mala fe... díxenlle secretario que se querían conpedisen por escrito... chamáron a CC.MM., eles non víron capaces...."

Vilar, o único da oposición que entrou no cabildo, coñecía as eleccións "astra certo punto foron legais, pero houbo confusión moito grande, anque dentro vexo tamen un grande vontade de traballo para fora ouvolles aos cofrades que non estiveron ben e se a maioría non lles gustou eu o sei e que me debo aos cofrades. Tampouco anda moi lonxe des opinión un armador, Xan Dominguez, membro do Pleno, decírnos que cando se fixeron eleccións para a xestora "íam a dúas o dugo que foran alá de todo xon". Estas porque a xente non acudiu a votar nos mesmo, pero a pa tena o pobo ou Moncho Linares, que de principio se candidando e foi saber quen eran os outros lle contestaron "non, non falla, os candidatos pónse o mo día, ali acima da mesa...."

AS PRESIONS POPULARES FRENTE AO ALCALDE

Na historia recen e popular de Fisterra habería que falar cando de cada casa saía a xente con velas a alumear, camiñando cara o Axuntamento. Protestas polo mal servizo de luz e eléctrica que lles vendía a instalada en Cee. Ou cando, meses atrás, rachando un pleno, o pobo saíu, sentouse, berrou polo dimisión do alcalde, algúns deles foron denunciados ao Gobernador Civil. Protestabase por

"O aumento do número de cartas declara poucos cartos, todos pasen por lonxa e (Patrón Maior)."

"As eleccións foron sen publicidade. Correron as casas ofrecendo postos..." (Manuel Pazos)

...a sesión municipal non se lle da entrada a petición dun frigorífico para a lonxa -lonxa nas mans do Axuntamento- e que foi avallada posteriormente por 400 firmas, "se na necora gastamos coata millons de carnadas, podíanmos conxelalas no vran cando abonda tanto o xurelo que vai a caseta ou se tira, en lugar de telas que traer de inverno desde Coruña a dúas ou tres mil pesetas caído". Esta necesidade ven de tan acudido que Xan, por exemplo, consorciou xa vai para 16 anos a súa cámara particular e inda así "sabe cando costa por en Fisterra unha tonelada de selo? pois 2.300 pesetas". Unha cámara para a lonxa, con fabricación de xelo "porque, se como pasou a semana pasada e por mor do control de todo o circuito de comercialización por tres intermediarios da propia vila, o pulpo baixa dun día para outro dez pesos, en lugar de se ter que desfacer del para que non poida poderíase gardar forzando de novo a suba para o día seguinte".

DO CONTROL DO PEIXE E DAS "INFLUENCIAS"

Calquer seran na lonxa aplanado, sementes un dos 3 compradores (o de Casa Rivas, ou Vidal ou Castiñeiras). Vaise cantando a baixa, di "mio" e leva 10.000 kilos de pulpo a 140 (mentres, en

bastante lexos porque a lonxa vén por fora pero imos facer que lle a Obras del Puerto..." (Patrón)

Ribeira, ao pe, vai a 200). Fora colle e vendello a outro deles un peso mais caro -con decir "mio" ganou 50 ou 60 mil pesetas que perderon os traballadores do mar- e o pulpo de Fisterra sae directo para un buque factoria que campea en Ribeira e de ali rumbo ao Xapon, ou ben para Masso (Vigo) O fresco vai para Valencia, Madrid... A prepotencia que pode exercer un comprador de peixe nun porto das características do de Fisterra serve de mostra que o mais forte, o Rivas, e tamen asesor xuridico da Cofradía, preside unha Asociación de Pais vencellada a unha fundación-colexio privado que montou o cura, preside o casino... O para no abuso dos "influentes" habería que falar do apoio que de vello lle prestou o actual alcalde ucedista ao consellerio de pesca, Baldomero Fernandez Calviño, para ser daquela procurador nas cortes franquistas, e das visitas deste e mais da Vitoria España nos meses preelectorais e electorais. Aquí hai unha historia chocalleira, un bon día a Asociación de Veciños decidiu non aceptar a proposta de nomear presidente de honor a Vitoria Armesto. Ao seguinte o médico Segura Domínguez -enton na AP, hoxe alcalde en Miño no bando UCD- vai e sacou na prensa que a Armesto fora designada presidente de honor da asociación. Polo si, polo non ela viu a Fisterra recibir a homenaxe e os da Asociación tragaron. Eso si, aproveitaron para abrirse camiño cara a administración e ir reclamar unhas cantas cousas a Madrid como a ampliación do muelle, o dragado do porto, un carro varadero... e ian no nome da Cofradía, receberam promesas e tamen atenderon a aquel cruce de palabras entre o daquela ministro de Obras Publicas de UCD, Garrigues Walker, e a diputada AP onde o primeiro lle decía, "si si, pero ¿quien se va llevar el horreo?", querendo decir os votos a cambio do "favor".

REIVINDICACIONES DE VELLO

Contra outros moitos municipios galegos a poboación do de Fisterra vai en lixeiro ascenso -os 5.075 habitantes do 1970 eran 109 mais no 1975- e medra a súa taxa de actividade, espaxada a nivel de todo o municipio en mais dos dous tercios no sector primario -agro e mar- e a décima parte para os servizos e o sector industrial, nomeadamente os ramos de alimentación, madeiras e metalúxica. A vila e porto pesqueiro de Fisterra concentra a tres mil dos cinco mil e pico veciños de todo o Axuntamento e centra a suas labours exclusivamente no mar, agas dun 13 por cento que se adican aos servizos. Da flota, composta por sobre dos 140 barcos, somentes un vai a gran sol, arredor dunha ducia andan por Portugal a castañeta e mais a palometa, unha vintena adicanse a volanta, pincho e artes selectivas no fresco e a agrande maioría, perto do centenar, a nasa capturando pulpo fundamentalmente ademais de necora ou marisco. As embarcacións do polvo rondan os cinco tripulantes, incluído o armador que e o patrón de pesca -non hai armadores de terra-. O siste-

ma, para todas eles, e "a parte", sen salarios fixos. Segundo dados recollidos por un equipo da Caixa de Aforros de Galicia, 32 barcos sobrepasan os 15 anos, 34 estan entre os 10 e 15 anos de vida e os mais novos pasaron dos cinco anos.

A vida dun barco e algo de seu para Fisterra, quizais por iso todos lembran ao "Coloso", ou ao da Cooperativa Santo Cristo, barcos que foron ao fondo ou a costa, lembran ao San Antolin, nomes que din as claras necesidades urxentes na infraestrutura do porto, milloras nas que todos, todos, desde o tan contestado patrón maior aos mais reivindicativos, coinciden en grande maneira e que imos reseñar mais polo miúdo.

Cando hai uns cantos anos como xa referimos fora unha comisión a Madrid -ademais o de arraxarenses as escaleiriñas para baixar aos barcos e o do alumado, souberon que estaban concedidos 40 millóns para un atraque, 15 para o dragado do muelle a mais doce ou trece para o recheo dunha escolleira. Hoxe o que se pide, na palabra de Juan Domínguez, e que esé diñeiro se empregue para ir ampliando o muelle porque "andamos a golpes no inverno" ou como remacha o mariñeiro da mercante Antonio Mendoza, na vila perdese diñeiro porque "se Juan que anda polo vran a castañeta podía traer aquí e descansar un día na casa, pero vai para Vigo porque se colle unha baixamar non ten atraque, se quere chegar pronto ten que abrir maquina e facer sofrer o barco" e se chega un pouco tarde ten que agardar a que saian dous barcos para poder descargar... se non coincide a marea agardar ao día seguinte co peixe a bordo que como e fresco xa se desvaloriza" e Juan volta sinalar que tanto a nevera con fabricación de xelo, o aumento do peiran, o dragado -xa aprobado- e mais a limpeza do porto e un gardapeirans e de lei, mentres Antonio Vilar, atento a conversa sempre, lembra que "to-

Inda que haxa mal mar sequeuse a traballar.

das estas medidas estan non aprobadas pero si apalabradás polo Ministerio e creo que non tardaran en chegar a Fisterra pero no momento que a UCD lle convenia". Ramon Liñeiro, outro dos nosos informadores encarecia o seguinte, "¿por que non saiu o reportaxe na "Voz". Todo o que se puña era moi importante para o pobo de Fisterra e por culpa do retraso de sair no diario as cousas estanse retrasando moito e eu como interesado aviseinos a

eles pero eles non me avisaron de que non se publicaba nada e se cando mandei outros escritos puxeronnos e este non enton eu pregunto ¿era tan grave por unhas cousas a ben do pueblo?".

Un pobo, que se viu facendo lle "homaxes" e honras a propietaria dese diario que tanto llas doe, un pobo virado para o mar.

MARGARITA LEDO

Fotos: XURXO FERNANDEZ

263 cofrades queren novas eleccións e todos reclaman que empecen as obras para ampliar o muelle..

SOBRE O CONFLITO NO PORTO DA CORUÑA

Pretendo ver os feitos dos que se fala no artigo "A verdade Sobre o Conflicto no Porto da Coruña" do Número 90 de A NOSA TERRA, firmado por Alfonso Eyré. Quero facelo dende unha óptica por unha banda nacionalista popular (movimento no que, non fai falla que o aclare, estamos tanto A NOSA TERRA como eu mesmo), e doutra dende o punto de vista dos armadores (polo menos algúns), aos que estou directamente vinculado. Para isto penso que debo clarear varias cousas:

A AN-PG tense definido no seu IV Planario, o mesmo que xa viña facendo, pola concordancia de intereses (polo menos remotos) entre a crase traballadora e a pequena e a mediana empresa. Penso pois que non hai que enfrontalos polo ben deles e do MN-PG.

Entón vou intentar ver o que son os "armadores". A Asociación de Armadores da Coruña, da que diste momento son máximos persoeiros os Srs. Etxebers, Zapata e Tobío, agrupa aos armadores de barcos de pesca ao fresco só da Coruña, senón tamén de Lugo (tema dos que tería tamén moito que decir, anque non ben a conto eiquí).

Unha boa parte destes armadores poseen un só barco, que como moito pode ser valorado nuns 50.000.000 de ptas. e cunha dotación de vinte homes (incluídos os traballadores en terra). Outra parte dos armadores teñen dous ou tres barcos, raramente máis. Penso que desto se pode deducir claramente que na maioría, os "armadores" son pequenos (ou medianos) empresarios. Cousa a parte é que a Asociación de Armadores leve a cabo unha política coherente con este suposto país, dase o caso que tal Asociación están manexada por personas que se saen un pouco deste tipo de armadores (o Sr. Etxebers, sen ir máis lonxe, é un armador de certa magnitude e o Sr. Zapata estivo, non sei se o está neste momento, vencellado aos grandes empresarios do bacallao).

Compre falar eiquí do desmorreamento de conciencia que sofren a maioría dos armadores e da manipulación a que son sometidos, obrigandoos a non ver a súa calidade de pequenos empresarios e plantexándolles a situación como enfrontamento empresario-asalariado. Penso que éste é un punto que tería de ser tratado con moito cuidado polo MN-PG e coa habilidade de non usar o nefasto plantexamento de loita empresario-asalariado, sen matizar os distintos casos. Parece-me neste caso importante lembrar a análise feita no caso dos pisos para estudantes por ERGA. O recurrir ao plantexamento empresario-asalariado sen máis pode separar, en lugar de achegar ao MN-PG certas capas da nosa nación.

Hai que ter en conta o "complexo" de empresarios que certos grupos deles están tomando erroneamente debido a este plantexamento. Ven un pouco a conto mencionar eiquí, anque o contesto seña distinto, o artigo que aparece no mesmo número 90 de A NOSA TERRA "Arredor da Caixa" de L. Poula, xa que logo os ataques non se deberían dirixir (anque non seña o propio articulista que o fai) dunha forma tan directa contra dos armadores, senón contra da Asociación que, en lugar de defender os intereses, manipúalos e engañaos.

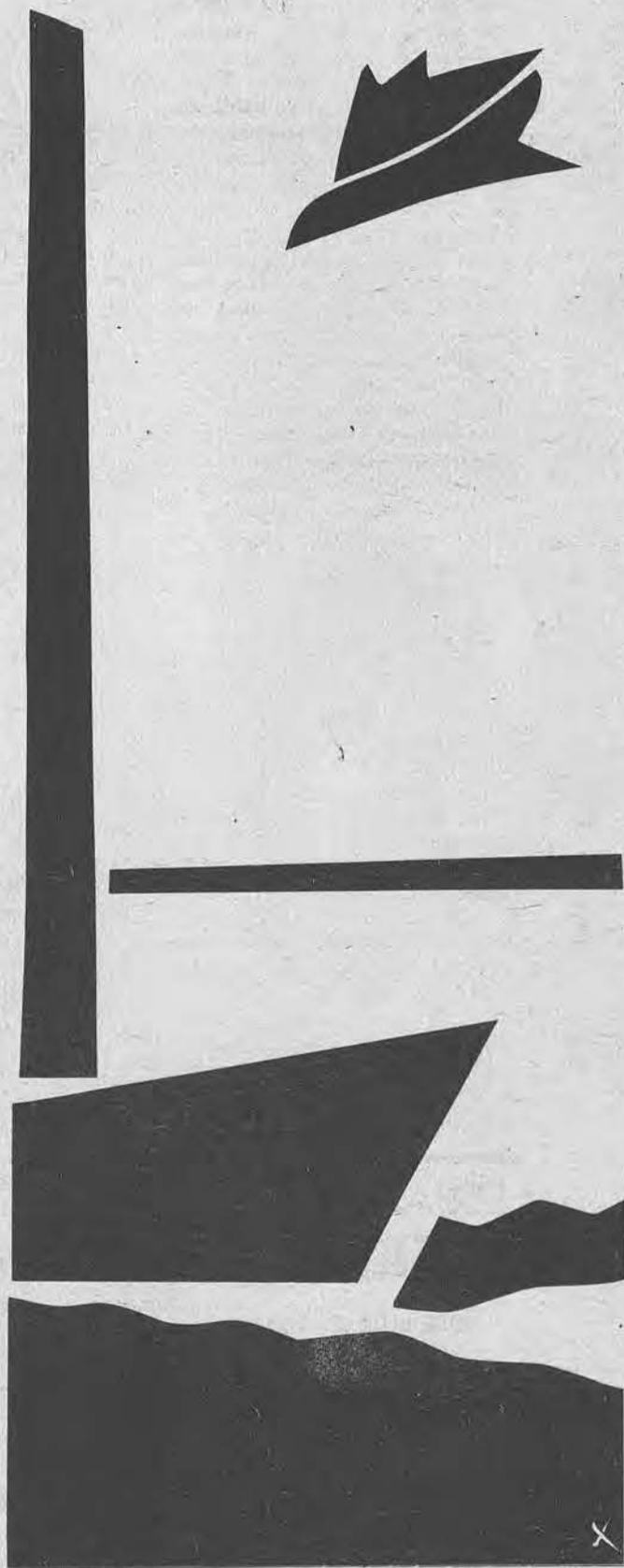
Criticando o espírito do artigo voume meter con algúns puntos concretos, por se pode ser de interés.

No primeiro párrafo falase de que "os armadores impediéron que os barcos saíran ao mar para protestar a decisión gubernamental pola que lle tiñan que pagar a CAMPSA eles mesmo a subvención concedida no carburante, e máis tarde seríalles devolta". As miñas noticias ao respecto son que se tiña decidido tomar tal postura, pero non se chegou a adoptar por tomar visos de "arreglo" o problema do gasóleo antes do prazo previsto. Outra cousa é a posterior suba anque, polo que eu sei, estase a negociar o novo prezo e non se teñen tomado ningún tipo de medidas de coacción.

Fago esta aclaración, anque penso que non ten demasiada importancia por ir o artigo en cuestión por outros derroteiros.

Entón teño que decir:

a) fálase en dous puntos da convocatoria de folga. Nun dise que se convocou con máis de quince días de antelación: eso non abonda, pois, noutro párrafo dise que as mareas son de quince ou de vinte días (no inverno son de vinte días ou incluso máis) e, xa que logo, os barcos que se viron afecta-

dos xa estaban no mar. Pódese pensar que os problemas se solucionarían adiantando ou atrasando a entrada dos barcos, pero eso non é posíbel porque hai un número máximo de barcos (12) que se poden descargar por día, cupo que xa estaba practicamente cuberto por ser unha época con moitos días non laborables e ter que desprazar os barcos que cumpriron mareas nises días.

Noutro lugar falase de que a convocatoria podíase ter coñecida dende polo menos un ano antes, que foi cando empezaron as negociacións. Pero as negociacións non teñen por qué acabar en folga, e, xa que logo, os armadores, que ademais estaban dabondo desinformados de como ían, non podían prever tal foga.

b) Os problemas dos armadores coa OTP son dous: o prezo que teñen que pagar pola descarga é exaxerado e, o trato que se lle dá ao peixe é descaradamente malo.

O prezo da descarga está en función da cantidade de tra-

balladores portuarios que se empreguen, este é fixado pola OTP en función do número de caixas que se pensa descargar, para que se faga nun tempo axeitado. No caso que eu coñozo millor, a media de coste de descarga ao longo do ano pasado (20 en total) é moi aproximadamente de 100.000 pta. Non podo precisar con exactitude a media de traballadores por descarga, pero oscila entre dez e quince.

Tomando como media doce, resulta un prezo "per capita" superior as oitomil pesetas (non ten nada que ver nen coas cincamil nin coas mil setecentas que se mencionan no artigo, cifras nas que os armadores non teñen ningunha influencia).

A calidade do trato do peixe non é cualificabel, polo menos coas medidas que un seña capaz de tomar, e só se pode notar baixando á "nevera" (bodega refrixerada con seco, pois as cámaras de conxelación a que se fai referencia non se instalan nestes tipos de barcos) e vendoo "in situ".

Os armadores están descontentos por estes motivos, a Asociación, manipulandoos a eles o mesmo que se dí que o Delegado de Traballo manipula aos traballadores, que tamén é certo, foi quen propuxo a estúpida medida de facer desaparecer a OTP para resolver estes problemas. Eu non me sinto capaz de dar unha solución, pero penso que pasaría por unha presión conxunta de traballadores e armadores sobre a burocracia da OTP para facer que os cartos non se volticen e vaian a onde teñen que ir para poder pedir aos traballadores un pouco de celo no seu traballo.

c) Cadro conforme en que as condicións de traballo son duras, anque hai algunhas inesactitudes (unha caixa de peixe pesa, como moito, sesenta kilos e non se colleu en ningún momento, senón que se arrastran). Ademais, estas condicións non as impoñen os armadores que, deica agora, estiveron dispostos a aceptar todas cantas propostas se fixeron pola OTP para melloralas. E a OTP quen non buscou a posibilidade de facelo doutro xeito. Tampouco é certo que o traballo haxa que facelo rápido (non teño noticia dun só armador que apure aos traballadores), pois o barco non sairá para o mar ate dous ou tres días despois da descarga, e non se move do lugar onde se efectua, polo menos, en toda a noite. A presa por acabar está clara no artigo (e dela non son responsais os armadores: "o estibador quere descansar un pouco... machar na descarga do bacallao...").

d) Outro punto, o de pasada, e un pouco como desculpa, é o do derrame do peixe. Se os barcos fan mareas de vinte días é porque ese é o tope de "aguante" do peixe, pois sería máis rentabel facer mareas de trinta días (os barcos teñen unha autonomía dunhos cuarenta días, así que pode facelo). Así que, os días no porto inflúen moito no estado do peixe, máis aínda tendo en conta que as condicións de abrigo do porto inflúen negativamente en comparanza coa estancia no mar.

Como anécdota clarificadora direi que un barco, do que teño datos precisos, tivo que descargar o día catro en lugar do día tres que tiña previsto (por manipulacións que non apoia aos armadores, non por culpa dos traballadores) conseguíu en lonxa unha "marea" de 2.002.000 ptas. (pagou de nómina ao pé de 1.800.000, para que se vexa que non todo é trigo) e, o seu compañeiro que vendeu o día antes unha cantidade de peixe análoga, mesmo lixeiramente inferior, conseguíu arredor de 3.700.000. (Non toda a diferenza se debeo a merma na calidade do peixe).

e) Estou conforme en que houbo manipulación da folga, non só polo Delegado de Traballo, senón tamén polas "forzas vivas" ou non, intereses que non eran nen os dos traballadores nen os dos armadores.

f) No que lle toca aos enfrontamentos físicos, hai cousas que non cadran coas noticias que eu teño (de fontes de confianza), pero penso que aclaran pouco sobre o tema da explotación ou sobre a postura de determinadas forzas que supoñen son de todos coñecidas. Polo que coído que non é interesante discutilas. Quero deixar constancia, nembargantes, de cinco armadores feridos, a dous deles pegaronlles ao saír dos almacéns e aos outros tres perto das súas casas onde os estaban agardando.

ANTON G. PARDO

EUSKADI GOBERNO PNV, PARLAMENTO ABERTZALE

ANTON OLEA

O primeiro que chama a atención ao analizar os resultados das eleccións ao Parlamento basco e o medre dun 12 por cento da abstención respecto das últimas eleccións xerais, e de perto dun 7 das municipais. Algo máis da metade do censo de tres das catro provincias bascas acudiron as urnas e máis do 47 por cen non votaron. As interpretacións poden ser varias, que as eleccións se celebraran en domingo, que o tempo foi malo, etc... Nembargantes, no que parece ser que coinciden moito os líderes e no cansancio do electorado e no desencanto que empeza a preterderse no país.

O outro dado que salta a vista e o impresionante adianto dos partidos nacionalistas e a derrota dos partidos españois, coa excepción de AP. Así, o PNV, que nas eleccións xerais obtivera nestas tres provincias bascas 270.024 votos veu medrar os seus resultados nestas eleccións conseguindo 351.283 votos e 25 parlamentarios o que ven significar un medre do 30,8 do por cento. Herri Batasuna, que o 1 de marzo obtivo 148.036 votos, nestas eleccións conseguiu medrar a cifra a 152.162 e 11 escaños, o que ven significar o 1,9 máis. Euskadiko Ezquerria, que conseguira nas xerais 80.518 votos, medrou o número de votantes en 90.064 e 6 escaños, o que ven a representar un 12 por cento. Isto significa que 94.431 persoas decidiron nestas eleccións por a súa confianza nun partido abertzale.

Deste xeito, o PNV gañou 81.931 votos, HB 4.126 e EE, 9.546. Entre estes tres partidos conseguiron 42 escaños dos 60 que forman o Parlamento Basco. Como dato significativo hai que salientar que onde máis medraron EE e HB foi en Araba e Bizkaia, que eran as dúas provincias de menor incidencia de voto nacionalista e, pola contra, perderon algun voto en Gipuzkoa, que e a provincia considerada como máis abertzale.

O DESCALABRO ESPAÑOL

O terceiro dato a ter en conta e o recuo que experimentaron os partidos estatais. Así atopamos co descalabro surgido pola UCD que pensaba ter, segundo os seus cálculos, de 12 a 16 escaños, quedándose so en seis. O 1 de marzo obtivo nas tres provincias bascas 163.450 votos que nestas eleccións quedaron reducidos a 78.310, o que ven significar que perdeu un 52 por cen dos seus votos. Así, de ser o segundo partido electoral no País Basco pasa a ocupar o quinto posto despois do PNV, HB, PSOE e EE.

O descalabro do PSOE tamen foi considerabel, aínda que menor que o de UCD. Segundo as súas declaracións pensaba obter 14 escaños e so conseguiu 9. Nas xerais do 1 de marzo obtivo 179.873 votos e nestas so obtivo 130.542, o que significa que perdeu o 26,9 dos seus votantes. A traectoria do PSOE no País Basco e moi preocupante, xa que desde as primeiras eleccións xerais, celebradas o 15 de xunio do 1977, foi perdendo votantes en

todas as eleccións. De ser o primeiro partido electoral de Euskadi nas primeiras eleccións xerais pasou a ocupar o posto terceiro.

AP protagonizou pola súa banda, unha das grandes sorpresas destas eleccións, pois aínda que non conseguiu as súas previsións, que cifraba na obtención de 5 escaños e so obtivo 2, medrou o seu porcentaxe de votantes respecto do 1-M nun 30 por cento. AP obtivo un total de 42.943 votos. Con este resultado o partido de Fraga conseguiu algo moi importante, obter representación no Parlamento Basco e consolidarse como partido.

GOBERNO MONOCOLOR

A todo isto Garaikoetxea adiantou xa que formará goberno monocolor PNV, "o único que me permite anticipar -declarou- e que temos a sincera convicción de que se producen as circunstancias que posibilitan un goberno monocolor".

Tamen confesou publicamente que hoxe, namentras segue este clima violento, "non é posíbel a amnistía". Pero de todos xeitos "nos impulsariamos decididamente un alivio da situación dos que hoxe están a padecer prisión ou exilio".

Tamborenea, do PSOE, pasaba a pelota ao próximo goberno monocolor, "o PNV ten de fronte a un 50 por cen que non está interesado polo proxecto político autonómico xa que non creínel. E máis, a abstención hai que sumar o voto de AP e o de HB, co que se alcanza máis do 65 por cen. Un 65 por cen que non creí nas institucións autonómicas". Juan María Bandres, de EE, facía esta valoración dos resultados, "o outro aspecto importante e a gran derrota sufrida pola UCD. E honradamente diso alegrome moito. Pola súa banda o PSOE baixou. Pero este partido, ao igual que a UCD, está a pagar unha política de pactos e de consensos en Madrid, moi perigosa mirada desde Euskadi. De todos xeitos, o PSOE ten unha gran posibilidade histórica de congraciarse de nov co pobo basco, loitar dun xeito definitivo pola integración de Nafarroa en Euskadi". Mayor Oreja, candidato número un ucedista por Gipuzkoa, ao igual que o PSOE botaballe a culpa a abstención, "parte do pobo basco non foi consciente destas eleccións e así esa gran abstención. As baixas cifras alcanzadas pola UCD están relacionadas directamente coa abstención. Os resultados reflexan un descenso dos partidos de implantación estatal, pero fundamentalmente houbo quizais unha incapacidade destes partidos para transmitirle ao electorado a importancia destas eleccións".

Por último, Telesforo Monzon, de HB, tamen en declaracións, desenrolou a súa opinión sobre este punto e apuntou a posibilidade de que os tres grupos nacionalistas se podan por dador nun programa de mínimos, a curto prazo, sobre a base da alternativa KAS, amnistía, legalización dos partidos, retirada das FOP, recoñecemento da soberanía nacional e dereito de autodeterminación.

PAISES CATALANS DESPOIS DA CAMPAÑA ELECTORAL

MARIA MERCE MARCAL

Unha vez pasado o ecuador da campaña electoral das eleccións ao Parlament, podemos advertir poucos cambios respecto do seu comenzo. Quizais un dos feitos que racharon un pouco a monotonía foi a folga de transportes promovida, hai unha semana en Barcelona, por CC.OO e que foi aproveitada, en gran medida, tanto polos partidos de dereita como polo mesmo PSOE que intensificaron os xa habituais ataques aos eurocomunistas.

Unha notabel pasividade popular que fai prever un alto índice de abstención e un tono obsesivamente presidencialista por parte de case todos os partidos que teñen representación no Parlamento español, a carón dos constantes ataques ao PSUC e aos perigos dun posíbel goberno "marxista" por parte da CEOE e da dereita són as constantes máis significativas. Na última crónica analizabamos por enriba o espazo político da dereita. Neste intre, e a vista dos resultados no País Basco, parece practicamente seguro o descenso de UCD e a subida de Pujol, que empregou nesta campaña unha cantidade de recursos inxente, somentes comparable a dos socialistas. Pola contra, non parece que poida trunfar dabondo a operación Esquerria Republicana de Catalunya, que non pode quitarse de enriba a súa imaxe nostálgica e dun humanismo liberal sen moitas conexións coa esquerda real.

O FRACASO DE ROJAS-MARCOS

Dentro do campo dos partidos de esquerda e evidente que pesou a sombra do PSA no enfoque das súas campañas electorais. A pesares de que segundo parece augurar, E significativo o fracaso dos mitins de Rojas Marcos que contaron con escasa asistencia. En Santa Coloma de Gramanet,

por exemplo, unha das cidades do cinturón industrial con máis inmigración andaluza, non se poido celebrar un acto por falta de público. Todo isto, a pesares das vicisitudes do referendo andaluz, ou quizais por estas vicisitudes xa que os dirixentes catalans dos partidos da esquerda española apresuráronse a participar noutro referendo na campaña andaluza.

UNHA IMAXE MAIS DE "ESQUERDA"

Deste xeito, tanto Benet, segundo o PSUC, como Reventos, segundo o PSOE, son o presidente de todos, facendo referencia implícita a idea de inmigrados e autóctonos. A pesares destas coincidencias e de que ambos partidos se reclaman como a voz dos traballadores, advertimos diferenzas substanciais na campaña dun e doutro partido. O PSOE intentou dar unha idea de responsabilidade de posíbel goberno en solitario, de alternativa de poder en definitiva. Mesmo na súa análise dos resultados das eleccións do País Basco insistiu neste aspecto do PNV. O PSUC deu unha imaxe progresivamente máis de esquerdas, corroborada precisamente polos resultados constantes da dereita e polas últimas mobilizacións de CC.OO. A súa campaña parece culminar na consigna de sempre, vota comunista. Paralelamente desenrolou unha campaña específica presidencialista arredor da figura de Benet nun intento de capitalizar a imaxe "nacionalista" do senador, ao cal presenta como o presidente da unidade.

O RETO DE NACIONALISTES D'ESQUERRA

E evidente que este xiro a esquerda da imaxe electoral do PSUC veu perxudicar a opción da esquerda anticonsenso españolista, e decir "L'Unitat del Socialisme", coalición electoral do PTC, LCR, MC e OADR, que tentaban quitarlle votos pola esquerda.

Unha incógnita importante a constitúen as posibilidades electorais da Esquerda d'Alliberament Nacional, con moitos menos recursos económicos que a maioría das outras opcións Nacionalistas d'Esquerria esta levando a cabo unha intensa campaña con dabondos mitins ao longo do país e cunha asistencia de público moi por enriba dos partidos maioritarios. A opción que encabeza en Barcelona Jordi Carbonell e Magda Oranich tivo que enfrentarse co reto da súa novidade, ao mesmo tempo, acometeu con forza a decisión de desmarcarse da Esquerria Republicana de Catalunya, opción que aparentemente se dirixía en boa parte ao seu posíbel electorado. Tamen debeuse enfrentar ao confusiónismo e aos ataques de continuo do que son obxecto por parte do BEAN. Este último grupo que pode contribuir a dispersar o voto do seu espazo parece ter enfocado a súa campaña no ataque ou no seguimento crítico de Nacionalista d'Esquerria. A representatividade real dos diferentes movementos, ecoloxía, feminismo, gays, etc., presente dentro de NE e invocada como propia polo grupo de Xirínachs e esforzase moito por amosala. O aspecto máis pintoresco o constitúe a asunción formal por parte do BEAN do programa do Partido Feminista de Lidia Falcon, coñecida líder do feminismo radical españolista que analiza a muller como unha clase social oposta antagónicamente ao home. A pesares da escasa incidencia este grupo e evidente que a súa presenza pode contribuir a por as cousas máis difíceis para que a esquerda nacionalista chegue ao Parlamento. Un Parlamento no que sen dubida a esquerda reformista vai manter unha difícil hexemonía. E no cal, de certo, pode ser vital unha voz contra do consenso e contra do españolismo.

ESPAÑA O FRENO, NO PARLAMENTO ESPAÑOL

XOSE LUIS G. LABANDEIRA

Aínda que a UCD, con todo o que representa como partido español no poder, ven de sufrir tan serios reveses como o que supuxo o referendo andaluz do 28 de febreiro e, sobor de todo, o das eleccións ao Parlamento Basco celebradas o pasado día 9, ao tempo que e presumíbel que lle pase algo parecido en Catalunya o vindeiro día 20, na práctica esto non parece que teña representado un atranco definitivo para a política que o poder tiña planificada. E isto por dúas cousas, unha, porque os partidos que van dominar formalmente nas nacións que van dispor decontado de parlamentos autónomos non se opoñen ao instalado en Madrid, e así o amosa o feito de que as primeiras declaracións de persoeiros da UCD, despois das eleccións bascas, fora para manifestar as súas intencións de apoio ao PNV. A segunda das razóns, seguramente a máis importante, e que en tanto que a UCD conserve a maioría no Parlamento español e non se

modifique a estrutura do Estado, como non a modifiquen as autonomías, este partido sigue a conservar as rendas das institucións e dirixindo o proceso político.

ACTIVIDADE PARLAMENTARIA

E así, á actividade legislativa do Parlamento sigue coa tónica xa mentada doutras veces de imposición dos criterios que representa o "Centro", con ou sen oposición por parte dos grupos da esquerda parlamentaria. Neste senso, compresinalar que o Pleno do Congreso que se encetou na tarde do día 11, siguese a discutir o "Estatuto dos Centros Escolares", e os debates teran de se rematar esta semana, dado que o Pleno non se volvera celebrar deca a derradeira semana deste mes. Nas votacións e aprobación do texto definitivo do devandito Estatuto, a UCD espera derrotar a postura de oposición da esquerda, que defende certos matices formais no ensino diferentes as propostas do Goberno, pero para

eso tera de asegurar a presenza de todos os votos dos seus deputados, poisque precisa dun mínimo de 175 para que a lei quede aprobada, e o apoio de certos sectores socialdemócratas do partido gubernamental a un texto con marcadas influencias dos sectores vencellados ao Opus Dei e un tanto dubidosa.

O DO "TRIBUNAL DE CUENTAS", OUTRO PROXECTO DISCUTIDO

O outro proxecto de lei que tenta plasmar un certo xeito de organización do Estado mediante o desenrolo da Constitución española, e o da "Ley Organica del Tribunal de Cuentas", presentado polo Goberno e ao que un grupo da oposición xa se lle ten presentado unha enmenda a súa totalidade, baseada na presunta inconstitucionalidade do texto mentado, segundo o que os membros deste tribunal propoñerían o propio Goberno en vez das Cortes, co que a súa laboura fiscalizadora quedaría en entredito.

ALGUNHAS FORMAS DE PESCA NAS COSTAS GALEGAS

Ainda nos quedan algúns lugares pouco contaminados, sen ter en conta as mareas negras de tan triste lembranza para esta terra (Plycomander, Erkovit, Urquiola, etc, etc.). A xente do mar e os amantes da Natureza en xeral vimos como moitas veces se pon en perigo o biotopo marino, sendo as rías galegas dos médios máis produtivos do mundo (a primeira é a ría de Arousa), como miles de aves se debaten en lenta agonía lixadas de petróleo, e como praias e laxas quedaban cheas do preciado ouro negro ou de outros produtos letais. Sabemos os perigos que amenazan as nosas augas polos verquidos de determinadas industrias: Celulosa de Pontevedra, ELNOSA, planta de alumina de Cervo(N. de Lugo), etc, etc, así como outros que poden vir axiña: central nuclear de Regodela (Xove, Lugo), varias celulosas máis e outros moitos. Estes problemas fixeron correr regueiros de tinta de protesta, ademais da oposición da meirande parte da poboación, sen que a Administración, nen moito menos os oligopólios se volveran atrás. Deixemos agora a contaminación para outro artigo e falemos da pesca en costas aínda limpas.

Somentes falarei da pesca desde terra e nunha zona da ría de Muros e Noia, onde ocasionalmente vivo agora. Aquí un Robinson non tería demasiados problemas para autoabastecerse dos "frutos do mar" (como dirían os franceses), sempre e cando o forte oleaxe o permitira. A pouca influencia turística, que arrampla con todo o que atopa, a gran produtividade do medio acuático e un mar limpo e algo áxitado son a causa da abundancia de certas especies.

Pola mañá cedo baixamos á veira do mar, aproveitando a seca.

Provistos de botas de goma e cocesto de bimbio metémonos entre as algas e rocas na baixamar. Con unha corre de bimbio que ten na punta somentes uns 10 cm. de sedal coa súa blinca, imos

pescar mariolas e lorchos. A isca é unha miñoca que se colle entre a mexilla e tamén entre os arneiróns con certa dificultade. Despois de botar o "injuado" na auga, consistente en ourizos de mar machacados, metemos a corre polos buratos das pedras amoreadas, e a esperar un pouco. Se non pican haberá que buscar outro burato e "inguadar" de novo. A mariola é un peixe de cores pardos, non moi grande, escorregadiza, habitante de fondos rocosos, de carne moi apreciada e de gran sensibilidade ás emanacións olfativas debido a uns bultiños que ten na parte dianteira da cabeza. Nun día bo, millor no inverno, pódense coller 30 ou 40, que xa está ben. Así tamén se collen outras especies, e incluso nécoras que veñen enganchadas na isca e ao saír sóntanse, tendo que apurarse para collelas sen que te mordan.

Coa cana longa de lanza e desde as laxas, pondo como cibo outra crase de miñoca de area, ou co chivo (cibo artificial consistente nun plomo longo e plano que ten uns pelos de crava onde van enganchados os anzós) pódense coller robalizas, robalos, pintos e maragotas, para estas o millor é camarón vivo. Tamén cunha cana moi longa ou pau pódense pescar serráns en certos pozos. Se nos gustan os cóncaros teremos que levar unha vara forte con bó cordel e anzó grande. De cibo podemos meterlle unha mariola pescada antes, e así can (ou mátanse, como dín aquí) e exemplares de varios Kg. e forte tirada, ou tamén os máis pequenos chamados corrilos.

Mirando entre as pedras, algas e as pozas podemos encher o garabelo de mexilóns. Estes son máis sabrosos que os de batea, pero máis pequenos, anque hai que saber onde se collen, xa que debido ao lento crecemento poden ter certo grado de contaminación. Con sorte, paciencia e habilidade atoparemos percebes; pero escasean moito debido ao altísimo precio que acadan nas lonxas. Caramuxos, camaróns e pulpos de mediano tamaño irán enchendo o cesto, así como ourizos de mar que agora están cheos de rosadas ovas. Os intelixentes polvos, pese o seu mimético e variábel traxe pódense ver nos seus buratos e xa os colleremos coa man, pero outras veces teremos que usar o jicheiro para sacalos fora. Mirando e levantando pedras colleremos nécoras e quizais algunha peneira, de sabor parecido á vieira pero máis duras.

Os amantes da vida natural e por ende de alimentos non sintéticos, poderán coller unha mancha de argazos, p. ex. leituga de mar, para completar o variado menú. Sabido é que as algas son ricas en vitaminas e elementos minerais e xa é hora de metelas nos nosos menus, como fan outros pobos. Despois de lavalas ben e sacarlles a area e os bichiños, hai que telas varias horas a remollo en auga dulce, a continuación totálas a forno lento e desfacelas. Finalmente cócese unhas catro horas cambiándolles varias veces a auga e xa se poden comer. ¡Que aproveite!

ANTONIO PIÑEIRO SEAGE

Xeito
PONTEVEDRA
SOPORTAIS DA FERRERÍA, 4

DEPORTES

OS HINCHAS: FANATISMO NO ESPECTACULO

No sistema capitalista tolo é válido con tal de sacar beneficio e perpetuar o sistema.

Que nos países capitalistas o espectáculo deportivo é unha fonte de ingresos, está ben claro e mostráno cada día os intereses que hai detrás de cada manifestación supostamente deportiva.

Dentro do mundo do deporte podense distinguir cinco especies: o deportista, o profesional o espectador, o hincha e o dirixente. Unhos é outros cumpren unha determinada función, moitas veces imposta, máis ou menos veladamente, polo sistema.

No sistema capitalista que nos movemos, no seu cumio de intereses que conforman o lucro e a perduración o hincha xoga un papel clave.

O mero espectador asiste ao espectáculo polo espectáculo en sí, pola súa afición, aportando unha visión crítica e sin fanatismos históricos.

O hincha é outra cousa, distinguíndoo especialmente a súa pasión polo equipo.

Un espectador convírtese en hincha cando sente unha pasión excesiva por un determinado equipo.

Na mentalidade do hincha existe unha tendencia difícil de superar: gustalle falar, pensar, actuar con pasión. O seu fanatismo levalle a banagloriarse ou defender ao seu equipo, estando dispostos a liarse cos que lle leven a contraria.

O hincha é un dogmático do seu club. Tan dogmático como calquera dogmático dunha relixión, que pensa que a súa é a única verdadeira. A súa actitude é a de todo aquilo que perde o senso, anulando todo análise crítico, actuando de forma inconsciente, suxetiva e dogmática; alonxada de todo análise e razonamento.

O sistema aproveita estas "cualidades" para impoñer a súa coherencia, propiciando e apoiando aos hinchas.

Todo require un caldo de cultivo, e o do hincha é a familia. O neno sente dende pequeno que o que é mao para o seu equipo e mao para o seu pai, e até para el, xa que cando o equipo perde esta enfadado, pagando moitas veces a familia iste "desastre".

Inflúen, tamén nos hinchas o localismo e un senso de inferioridade ou de asoballo que proíctan e identifican co equipo. Nalgunhos hinchas dase o caso do cambio de equipo porque o "seu" vai mal. No novo seguirá sendo tan hincha como era antes. Os hinchas das nacións colonizadas tenden a identificarse cos clubs grandes da metrópoli xa que "é patente a súa inferioridade da lingua, da cultura, tamén do deporte, con relación, no noso caso, ao español"; xenerando así unha especie de inferioridade imprescindible para que o pobo siga sometido. Os hinchas galegos, ademais do equipo local, por un senso de identidade, tamén son hinchas dos grandes clubs do Estado; Madrid ou Barcelona, na meirande parte.

É ben sabido que os hinchas descargan as súas frustracións familiares, profesionais e sociais na figura do arbitro. O arbitro é o chivo espiatorio sobor do que se descargan os fracasos e desgracias da persoa e do propio equipo co que se identifica o hincha. Tamén e sabido que nas épocas de crisis económica os hinchas volvense máis agresivos, podendo medir iste feito en estadísticas.

Outro factor importante na creación dos hinchas son os medios informativos, xa se sabe, sirven ao capital, que caldean, aliñan e encumian nos días anteriores o que vai suceder logo no campo.

Sacralízase algo tan simple como é o feito deportivo, sobor de todo nas ditaduras e nas falsas democracias como válvula de escape cara temas como os problemas sociais e políticos.

O hincha é usado polos intereses económicos, non importándolles que se perdan máis horas falando de fútbol ou das quinientas que das folgas, pero claro, é máis rentabel.

Os hinchas son o produto típico dunha sociedade alienada, manexada e conducida cara os intereses que non fan peligrar o sistema establecido.

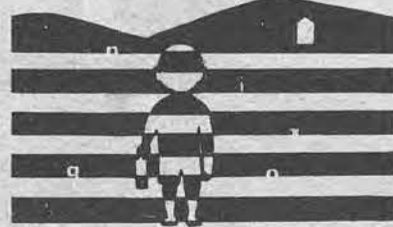
Na nosa sociedade sirvese o deporte en forma de droga institucionalizada como o alcohol, que condiciona ao individuo até lle facer perder o senso crítico e convertirse nun cliente fácil dos intereses das clases dominantes.

PUCHEIRO

LIBRERIA
XA
Vila de Negreira, 3
Tif: 261975
A CORUÑA

o Ensino

Revista Galega de Socio-pedagogía e socio-lingüística

Editada por "PROMOCIONS CULTURALS GALEGAS S.A." sob o patrocinio da "ASOCIACION SOCIO-PEDAGOGICA GALEGA"

SUBSCREBASE DESDE XA!

Ingrese o importe da suscripción anual de 1.200 pesetas na conta 01-500.000-5 do Banco de Vizcaya, Sucursal da Avenida de Buenos Aires en Ourense, por xiro postal, transferencia bancaria, ou talón, indicando seu nome, apelido e domicilio.

GRAN AREA DE EXPANSION INDUSTRIAL DE GALICIA

MINISTERIO DE OBRAS PUBLICAS E URBANISMO

- * Se te interesas por Galicia e confias no seu futuro.
- * Se proxectas ampliar a tua fábrica ou crear unha nova industria.

Utiliza os beneficios da G.A.E.I.G.

Concurso aberto astra o 31 de Decembro de 1980.

Beneficios especiais na comarca do Ferrol.

INFORMES:

Pazo de Raxoi. Telfs. 581689 - 581789 - SANTIAGO.

Alameda, 38-terceiro (Cámara de Comercio).
Teléfono 22.87.87 - A CORUÑA

García Barbón, 3-segundo. Telf. 218303 - VIGO.

ΥΓΙΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΑΚΕΙΑ

A TESE EPIDEMIOLOXICA

ANXO RODRIGUEZ

MORTALIDADE E MORBILIDADE INFANTIL:

E este un índice básico como indicador específico de necesidades específicas, mais ou menos atendidas, económicas, nutricionais, educacionais, e de infraestrutura sanitaria. Xa temos adiantado que o índice de mortalidade infantil, fundamentalmente de 0-4 anos, esta fortemente correlacionado co índice de natalidade bruto e tamén, aínda que un menor grao coa atención prenatal ou perinatal. As implicacións deste indicador, dentro do noso contexto social, son incalculábeis.

Aínda que, evidentemente, o efectivo da poboación en todas as sociedades ven determinado polos factores que afectan a natalidade e a mortalidade, astra tempos moi recentes, no caso dos pobos colonizados, o criterio economicista, en base os conceptos de poboación óptima, standar de vida, overpopulation, renta por persoa, etc., foron levados a conclusións tan lóxicas como absurdas. As conclusións foron máis ou menos estas: un descenso excesivamente perigoso e prolongado no índice de natalidade e como consecuencia unha millora proporcional no índice de mortalidade, debido a posibilidade de concentrar os esforzos da familia, que non do estado, a manter a prole. Hai que dicir que antes deste tipo de planificacións, as sociedades primitivas non se reproducían sen ningún tipo de control. Evidentemente todos os mamíferos incluída a especie humana presentan unha estratexia reprodutiva en relación fundamentalmente cos recursos. Certamente hai moito alarmismo e quizais fanatismo no que se refire a o control da poboación, e tamén non e menos certo que as nacións e pobos que por diversas causas chegaron a índices alarmantes de descenso da natalidade teñen agora que fomentar a política natalista. As contradicións que se amosan son moi importantes, sen que amosen a súa vez solucións axeitadas. Pero este e unha materia de grande trascendencia que trataremos máis adiante.

A miúdo pode lerse na literatura especializada, en base a potencialidade humana da infancia, que a saúde é un capital trasmisíbel, invertir en saúde é rentábel, etc., o que non deixa de ser motivo de perplexidade as vegadas. Nembargantes cando estas formulacións se fan para demandar do goberno colonialista capitalista, a satisfacción

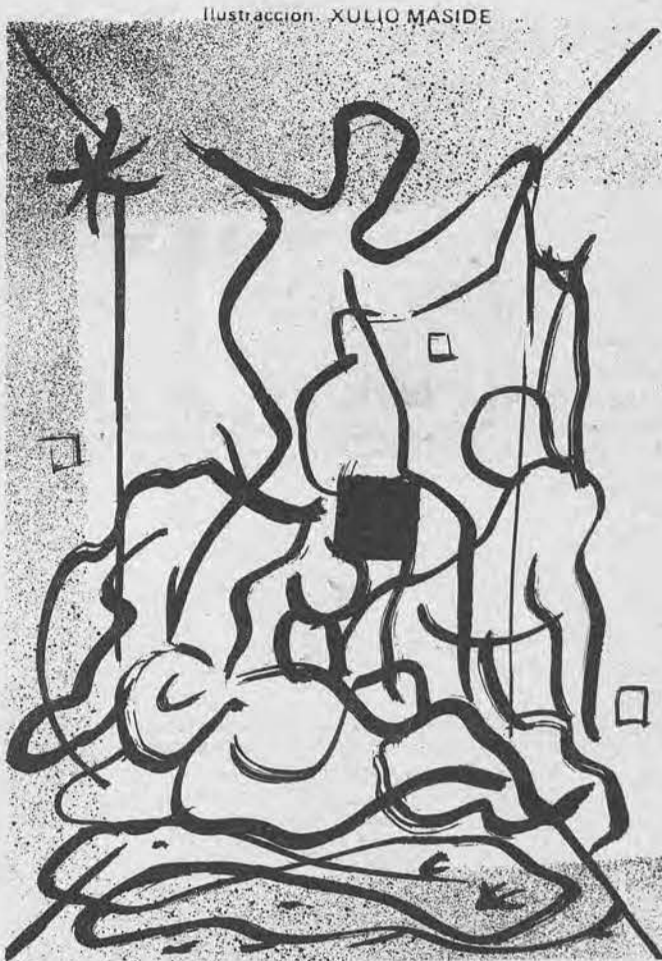

Ilustración. XULIO MASIDE

de necesidades flagrantes, isto xa non é unha simple inxenuidade e o análise faise preciso. Non hai que olvidar que nunha estrutura colonial, as planificacións e prestacións amosan ser progresivas en relación coas necesidades produtivas e de consumo e tamén co despegue potencial do individuo eu do grupo, de maneira que, neste senso, non sería de máis dicir que a infancia, como etapa de desenrolo da vida, non tería significado por si mesma, senón en

función da madurez produtiva, da que evidentemente, sería unha etapa preparatoria.

Esta craro que esta maneira de contemplar a infancia e mesmo o individuo, esta moi lonxe da consideración humanística básica que amosa a antropoloxía filosófica do marxismo, na que a felicidade do home, como ente singular en todas as etapas do seu desenrolo igualmente solidarias e en todas as súas relacións coa realidade social, é de por si o elemento principal.

TASA DE MORTALIDADE INFANTIL por 1.000 nados vivos

PAIS	1970	1977	1978
Suécia	-----	8,0	7,7
Holanda	-----	9,5	9,5
Francia	-----	11,4	10,6
EE.UU.	-----	14,1	13,6
R. D. Alemana	-----	13,1	13,2
Alemania Occidental	-----	15,5	14,7
ESPAÑA	28,1	15,6	15,1
Italia	-----	17,6	16,0
Grécia	-----	20,3	18,8
CATALUÑA	20,3	-----	15,46
GALICIA	35,9	-----	25,29

Fonte: Elaboración propia con datos de Demographic Yearbook 1977 (1978), Statistical Papers U. N. 1979 e I. N. E. Anuario Estadístico 1979.

Unha ollada rápida a este cuadro comparativo amosa a dura realidade que se cerne sober da nosa infancia. Hai evidentemente un descenso da mortalidade infantil na derradeira década, pero se estas cifras se cotexan cos índices de natalidade e fácil concluir que aquela débese a esta mais que a ningún outro factor. Digamos tamén que un índice de natalidade de 14.66 por 1.000 habitantes para o ano 1978 inferior a media do Estado (17.06) amosa a grave problemática demográfica do noso pobo.

Se acaso os nosos nenos que por lei de vida escomezan como todos a "consumir" perto de nacer, tardan mais que os outros en escomezar a producir?

En canto a morbilidade, suscítanse moi parellas reflexións.

da terra asoballada

A ASOCIACION CULTURAL "TERRA DE MELIDE" REXEITA O DECRETO DE BILINGUISMO

"A asociación cultural "Terra de Melide", quer manifestar diante da opinión pública galega o seu total rexeitamento do real decreto de bilingüismo 1981/1979 de 20 de xullo.

Consideramos que dito decreto constitui un novo atentado contra o noso idioma e normalización da cultura nacional, xa que baixo un cariz falsamente democrático o único que tenta é legalizar o asoballamento idiomático e cultural que padece a nosa terra, ao través da legalización dunha enganosa situación de desculturización e desgaleguización na que viven a maior parte das xentes da nosa Nación, vítimas dun proceso ditatorial e colonial, e totalmente antidemocrático que sofrimos dende hai séculos, e que pretende e pretende a imposición dun idioma e dunha cultura totalmente alleas a nosa realidade, e que aparecen diante dos ollos do pobo como o idioma e a cultura verdadeira, o cal é totalmente acientífico e irracional.

O que pretende o real decreto é poñer nãns mans dos pais de alumnos, que evidentemente sofren o proceso de colonización idiomática-cultural no que está margullado o pobo, identificando a nosa lingua como lingua inferior e acultural (lingua probe, de andar pola casa, de

esclaves, etc.), a decisión da incorporación do noso idioma ao ensino co que se legaliza a situación antidemocrática actual, o que conveña o afortalamiento da situación diglósica e de inferioridade con respecto ao español, que padecemos (e senón véxase a represión doente contra numerosos profesores que imparten as clases en galego).

En canto ao galego en si queda reducido ao papel de mera asignatura optativa, caseque de asignatura "maría"; por unha banda quen teñen a potestade de decidir son os pais, por outra banda é ridículo o número de horas asignadas en comparanza co español (5 horas) e con calquera outra asignatura.

No referente ao material, o artigo 7, deixa entrever que en Galicia nunca haberá ensino con contidos galegos, xa que se contempla unha mera tradución dos textos que xa hai hoxe en castelán, e nos que se soe falar de temas alleos a nosa realidade.

Así mesmo compre sinalar, que tanto en Formación Profesional de segundo grado como en bacharelato non se contempla para nada o ensino en galego.

Con respecto aos fillos dos emigrantes, sendo galegos falantes na súa maioría, son totalmente discriminados polo referente decreto, xa que ningún párrafo se refire a eles.

E dicir, este real decreto non só non serve para a normalización do noso idioma no ensino, senón que constitue un atranco

gravísimo para o normal desenrolo do noso idioma e cultura nacionais. Por dito motivo facemos un chamamento a tódolos sectores concienciados para que na práctica rexeiten e expliquen o contido real e demagóxico que ten dito decreto". **ASOCIACION CULTURAL "TERRA DE MELIDE"**

Sr. Director de "A NOSA TERRA", escribille para poñerlle no seu coñecemento os recentes feitos que me ocorreron co "EL IDEAL GALLEGO". Mándolle fotocopia da carta enviada por min ao periódico, e o "reportaxe" aparecido no mesmo.

Quero aclararlle que tal anonimato só existiu na mente do director do "Ideal", pois anque a carta ía firmada a man, no remite do sobre constaba o meu nome e dirección, e a min, ao recibir unha carta, o primeiro que se me ocorre e mirar de quen chega.

Observe tamén que na mesma sección se dá entrada a outra carta de signo ideolóxico ben contrario...

PALABRAS DE UN TEMPO

Sen retórica, breves e ao noso. Non pertencen nen pertencen a ningún partido político, pero fíreme a verdade, tocame no máis fondo.

Na súa edición do Martes día 11 reproducía "El Ideal Gallego" un comentario de "La Hoja del Lunes" en el que atacaba claramente ao alcalde coruñés, chegando a dicir del "que demuestra tener un bajo coeficiente mental".

A min, Srs. prodúceme vomitos "los bajos coeficientes morais. No epígrafe do partidista ataque léase. "A Prensa non goberna, informa. Estou en desacordo total con esta absurda afirmación. Se a cultura, a intelixencia, a base do individuo estivesen por arriba das informacións periodísticas, a prensa só faría informar, pero nas circunstancias da sociedade Española, a prensa goberna máis que informa.

Non coñezo ao alcalde coruñés, pero considéroo unha persoa honrada, quizais un dos poucos ediles con tal atributo dende o ano 36, e con iso, no senso moralizador, chégame.

Que esté atado económicamente dende Madrid, dende este xogo "Franquista" que non deixou de gobernar, dende esta deficiente democracia, é outra cousa.

Non quero acabar esta carta

sin mencionar os últimos incidentes de Madrid, donde perdéron a vida dúas persoas como vostede e coma min.

Eu quixera facer dende aquí unha pregunta ao respecto: ¿Cómo un Land Rover con toda a súa dotación e cun peso entre 3.500 e 4.000 kgs. con toda a súa protección habitual que cubre un enreixado por arriba dos cristais, e aínda admitindo supostas provocacións dos manifestantes, e sen matizar noutros temas ideolóxicos, senón indo ao puramente humano, non alonxou o perigo eludindo nun principio o enfrentamento directo? Un vehículo de tal magnitude puido marcharse pacificamente evitando así as tráxicas consecuencias.

JAVIER BLAS A CORUÑA

Nota: Esta carta ven datada do 19/12/79, pero por falla de espazo e acumulación de orixinais non puido saír astra este número.

ANONIMA DEFENSA DEL ALCALDE

Hechos recibidos una carta con una firma no totalmente legible, en la que parece adivinarse el nombre de Javier Blas, y un número del carnet de identidad. La verdad es que, con vistas a una autenticación de nuestros remitentes, nos resulta más útil que nos envíen un teléfono o una dirección, con el nombre bien claro, en lugar del número del carnet de identidad, ya que, al fin y al cabo, no disponemos de los archivos de la Dirección General de Seguridad para comprobar la autenticidad de ese dato.

En la carta del presunto Javier Blas, se defiende al alcalde de La Coruña, Domingo Merino, de lo que considera duros ataques vertidos en un editorial de "Hoja del Lunes", que reproducimos en EL IDEAL GALLEGO. Entre otras cosas, dice: "No conozco al alcalde coruñés, pero lo considero una persona honrada, quizá uno de los pocos ediles con tal atributo desde el año 36, y con eso, en sentido moralizador, me basta. Que este atado económicamente desde Madrid, desde este juego "franquista" que no dejó de gobernar, desde esta deficiente democracia, es otra cosa..."

En EL IDEAL GALLEGO, estamos dispuestos a publicar cuantas cartas en favor del señor Merino se nos remitan, siempre y cuando podamos identificar a sus autores. No creemos que, para expresar unas opiniones favorables al alcalde, sea necesario hacerse desde el anonimato.

Y a los no muertos, nos dicen

da arte e dos xeitos

O COMBARRIZO, UNHA CONSTRUCCION PARELLA A CASA RURAL

A casa galega rural cando tiña varias dependencias para os propietarios e mais para os xornaleiros, cortes, almacens, talleres e grandes terras labradías, soutos, viñas, etc. recibía o nome de quinta ou quintana. Pola contra cando se reunían algunha vivenda mais no lugar recoñeciase como casal, xa a maior amplitude podía ser aldea. Outra destas subunidades de cultivadores ou marriños era o vilar, herdo da vila romana, conxunto de terras ou propiedades rexidas por unha vivenda e diferenciada da quinta polo poder económico e se se quere tamen pola casta e polo rango, o mesmo que o pazo. Pola contra o vicus romano non era mais que un barrio de servos, xornaleiros que nen tan siquer chegan a caseiros.

Pois e neste conxunto de nucleos antigos nos que descubriremos esa enxebre construción que recibe o nome de combarrizo, aínda que tamen se lle pode chamar tanada ou alpendre.

E o combarrizo unha gran e sinxela construción, erguida dende as paredes da casa, no patio e a beira dos grandes postigos, que se bota lanzal sobre dous esteos ou columnas de base cuadrangular, feitas con cachote miúdo. Seu tellado a dúas vertentes cobre de colmo, de palla e nas casas mais ricas de tella ou pizarra. Lugar feito para gardar o que lle caíra, a ferramenta de traballo, o arado, as escadas, a leña, para poñer os tendais de roupa nos días de chuvia, para gardar os tramos de pesca ou para almacenar a alga seca nas terras de mar, e tamen para meter o carro cando non ten o seu alpendre... agora metese o coche. Velaí como os combarrizos adaptáronse para ja-

raxes, tapiáronse as súas amplas e ventiladas aberturas astra perder a vella e significada fisonomía.

Nas grandes quintas o combarrizo está no patio, sempre a man de perto da vivenda e mais as cortinas. Seu tamaño varia co poder,

coa grandeza das fincas, das leiteiras e do gando. Canta marriño queza hai, meirande e o combarrizo.

Sua traza arquitectónica espállase en Galicia por igual. Tamén o vemos na beiramar bergantínica como nas terras da montaña, e sempre o seu uso será como o de almacen para gardar o que a toxa, o carro ou a dorna se ven ao caso, os angazos, as sarras, as gadañas, as canchais... todo o variado instrumental que require o traballo rural.

Construción popular enxebre que como moitas outras, ensina de traballo e de fartura labrega e marriñeira, viñéronse abaixo, e bruzáronse no chao comestas pola ruína, perda irreparable. Tan siquer, como nalgún caso que se deixen mudar os esteos polo ferro o polo cemento e no tellado a urallita... Son os cativos remedios caillados nun tempo de dependencia.

Por M. Hortas Vilanova

andando a terra

A CASA CONSISTORIAL DE VIVEIRO

A cidade de Viveiro, nas Marismas Luguesas, foi unha verdadeira maravilla. Aínda o é en boa parte. As brutales e irracionais agresións que sufriu e esta sufrindo veñen de anos atrás e cada día vanse acentuando e perfeccionando máis. Primeiro foron os "señoritos" de Lugo que, co seu gusto de colonizadores, comenzaron a erguer chalets a veira do mar. Algunhos deles semellan tartas francesas, dun florido rococo esmendorante que mete medo. Acaeu tan ben na paisaxe viveirense como lle acaí a canga a porca.

A segunda agresión chegou mesmamente da man dos especuladores do chao. Fixeron unhas edificios disformes e feos dunha outura que mete medo. Ollado Viveiro dende Cobas semella un New York en pequeno, salva sea la parte e perdoando o xeito de

sinalar. Esta especulación irracional agravouse coa chegada dos señores de Alumina Aluminio e da Central Nuclear de Xove.

A cousa chega tan a maiores que xa cegaron parte da ría, destragando un criadeiro natural de marisco de moi boa calidade e edificando sobor do que un día foi ría. O que queda de ría non vai durar moito, maiormente a parte comprimida entre a Ponte da Misericordia e a ponte que enguxeron pra que pasara sobor dela o ferrocarril Gijón - Ferrol que, por certo descarrilla cunha frecuencia periódica. Dispuxeron os señores inxenheiros ou quen foras dúas pontes de tal xeito que os seus ollos non están unhos en frente de outros, de tal sorte que as mareas non poden penetrar no foz do Landrove ou Landro como o bautizou pra sempre o poeta D. Nicomedes Pastor. Así que, sin mareas, a porción de ría comprendida entre as pontes esta condenada a morte, si os de Viveiro non a indultan.

E disparate tras disparate chegamos á Casa Consistorial. En "El Progreso", de Lugo do día 27 de febreiro, este servidor lleu, alterado e alporizado, que iban a derrubar a vella casa do Concello de Viveiro, moi fermosa e proporcionada, de cantería, coroada polo escudo da cidade, debaixo do que hai un gracioso relo de sol. Engado especial ten o halcón corrido do primeiro piso, dende o que o gran escritor do galeguista e vivariense Anton Villar Ponte

arendou os de Viveiro o día da proclamación da II República Española. O edificio, o ben visto, e do século XVIII. Supoñemos que foi tamen o balcon do axuntamento o lugar que elexiu Xan de Iza pra dirixirse os vivarienses sulevados polos impostos, no século pasado. Tanto e así que noubo que empregar a tropa pra reducir os amotinados. E, ió que son as cousas! anos andados, Xan de Iza, caporal da revolta popular, rematou sendo recaudador de impostos.

As razos, que calqueira pode ler no xornal citado, pra derrubar tan fermosa e interesante peza arquitectónica, son: "Casaron absolutamente inservible para las necesidades mínimas de una ciudad de la categoría de Viveiro". Ahi queda eso. Tirando o edificio actual, coñocese que o solar vai agrandar. Ou cecais teñan pensado facer unha torre de cincocentos ou seiscentos andáres pra meter nela a todos os veciños de Viveiro. O lugar no que esta empla-

zado non admite mais outro da que ten, a non ser que se derrame a harmonía da Plaa, unhas das mais logradas e fermosas de Galicia.

E esa Junta de UCD, que esta en Santiago e que algunhos chaman de Galicia, sin enterarse. Nin ela nin a conselleira de Cultura.

O edificio da Casa Consistorial de Viveiro, non e escrivivo da Corporación Municipal da cidade e dos veciños e patrimonio artístico-cultural do povo galego. Por eso non se pode dispor del así como así.

Pidolle dende eiquí os meus amigos de Viveiro -os de "Sementeira", a Pilar Delgado, a Xulia Canoura, a Paco Luis R. Guerreiro, a tantos outros, a todos os galegos que loiten polo edificio da súa casa consistorial. Nin Viveiro nin Galicia poden consentir mais espolios do seu patrimonio artístico. Que fagan a nova casa Consistorial en Madrid, si lles parece ben. Pro que respeten o que hai que respetar.

Por CHAIRA

arredor de nós

DOS RATOS E RATAS

Pornos a falar destes animais en xeral, é coma quen fala dos paxaros, ou as volvoresas... pois son moitas as especies que hai, e mesmo alguns animais que se dan por tais e non o son, como por exemplo as cortas ou furóns e rilóns.

Atopámoslos dentro da orde dos rilladores ou roedores, caracterizados por dispor na súa dentición dun par de incisivos superiores que medran arreo, carecendo de caninos, adaptándose deste xeito a rillado todó, sendo en xeral omnívoros pois uns andan as sementes, froitos, insectos, ou calquera cousa que podan atopar ao seu paso, como no caso dos ratos e ratas das cidades.

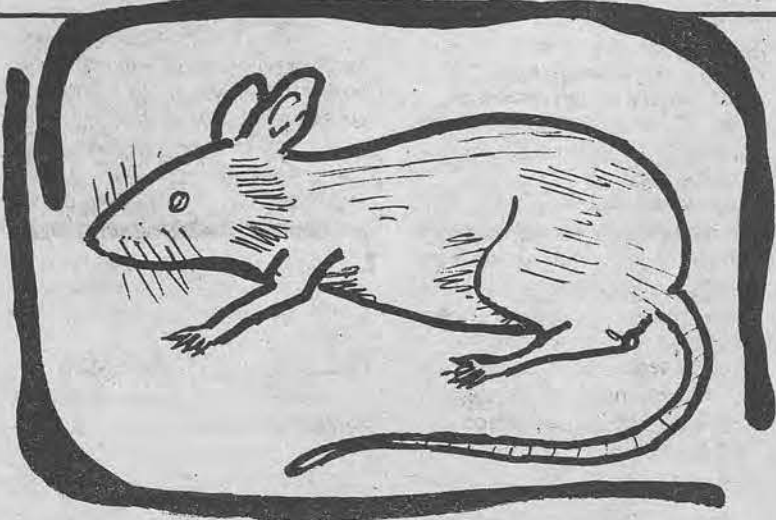
Se ben dentro dos rilladores atopamos aos rilóns, lúrias, ratos

pataqueiros, ratos do monte, etc., non todos eles pertencen ao grupo dos que imos falar aquí.

Vamos falar por tanto sómente dos ratos e ratas das cidades, animais que están perto de nós, dándose por seguro que por cada persona habitan un grande número de ratos, polo que realmente se non fose porque nos deixamos ver máis ca eles, poderíamos dicir que o home vive entre os ratos, e non os ratos entre nós.

Estes ratos e ratas, de actividade mais ben nocturna, escoitámoslos ás veces a correr polo faiado ou entre as paredes, mentres outros habitan máis abundantemente nas alcantarillas e rochas da beiramar dos nucleos de poboación.

Se ben hai rilladores que presentan un letargo invernal, non e

este o caso dos ratos e ratas, pois teñen grande actividade todo o ano. O potencial repodutor e considerábel pois teñen astra dez nidadas por ano, segundo as especies, podendo chegar a dezaseis

crias por nidadas.

Dixemos que son omnívoros, e e ben coñecida a capacidade destrutora que presentan. Curiosamente vanse adaptando e especializando, aos novos materiais,

cables, cañerías de plástico e ca seque todo.

A maior parte das veces resultan repulsivos, estando ligado isto ao sitio onde habitan, ao xeito de viviren que deles ollamos, pois non sería o mesmo o dar con eles no campo onde tamen se poden achar, que nunha cloaca de cidade. Por todo isto, por ser transmisores de enfermidades e por causar grandes destragos, son perseguidos, dispondose moitas veces terbellos e cepos para lles dar "morte ou captura", pero seguen a proliferar.

Total, que de aquí a pouco lerase mais a miúdo nos diarios aquela nova de que os ratos de non sei que tamaño atacaban aos homes polo que houbo que ir calzalos. Magoa que non se poñan de moda os abrigos de pel de tarta.

ACTOS

...Y era Poe, Poe, Poe....
Poe haciendo ruidos en el agua...

Eramos dous afortunados que conseguiron facerse lugar entre a xente que acugulaba a galería Sargadelos cando o recital de Carlos Oroza, americanando.

Unha envolvente iluminación de roxos, amarelos e brancos, xunto con unha atmósfera de incienso acentuaba o feito da palabra nun dos poetas que mellor saben decir, dos que nunca vimos.

Carlos Oroza é sen dúbida o máis rico exponente dunha poesía e dunha xeración moitas veces clasificada como marxinal, maldita, airada, beat, que sei eu cántos intentos de reducir á norma algo tan fora de clasificacións como a palabra de Oroza....

Moitas veces teño pensado que este home naceu en Viveiro por puro accidente. Pode que tiver máis lóxica unha prodexencia americana, unha orixe de negro disfrazado de chino, de opiámano irredento, pero tampouco se trata de intentar codificar a posibilidade. Estou convencido de que a riqueza da súa palabra, da súa mesma personalidade, está na mistura de xeitos que converxen nunha obra e nunha actitude vital insólita, subversiva, caótica e, ao tempo, fondamente humana, limpa, solidaria.

Foron tres os poemas que recitou, se é que selle pode chamar recitado á dicción dun poema que envolve, penetra, fuxe, volve de novo e aparva, fire, bule na médula e escapa cando a luz se alcende: AMERICA, MALU e EL EDIFICIO DEL FRIO. Os tres, verdadeiros rosários, cadaíñas lúxicas onde a palabra ten máis

orza fonética que semántica, onde a alucinación, o caos conscientemente creado e arrequeutado deixa paso a un repentino apagón de sombras onde o insólito é a contradición: Solpréndese un de que a impresión está na chegada da escuridade racional, afeitos a unha luz caótica, a un barullo de "animales amarillos, ingravidos, ernesto"....

Unha perfecta entonación, unha memoria recitativa prodixiosa, unha extremada perfección en amarrar o ar coa aliteración, en expeler a palabra coa boca e coas mans, fan da poesía de Carlos Oroza unha introspección crítica cara adentro, un encontro vital coa caótica sensación de estarmos absortos diante da rutina, do programa, do tempo.

Asistir a un recital de Carlos Oroza debiera ser unha terapéutica necesaria, algo así como mirarnos no espello pechando os ollos: a cantidade de sombras que temos entre nós e a nosa imaxe....

A. Mejuto

MUSICA

MELCHOR LOPEZ (1760-1822)
MESTRE DE CAPELA DA
CATEDRAL DE SANTIAGO,
POLA ORQUESTA DE
SANTIAGO E CORO
UNIVERSITARIO.

Organizado polo vicerrectorado de Extensión universitaria da Universidade de Santiago, o día 14 de Febreiro de 1980 celebrouse o concerto que en principio estaba programado para o 28 de xaneiro, festividade de Santo Tomás, e que o rector aplazara, parece que por temos a un boicot —pola banda dos simpáticos protagonistas que a

quele mesma mañá no acto da investitura "Doctor Honoris causa" se creiran os héroes da progresía ao lle faltarlle ao respecto aos investidos—. O caso é que finalmente celebrouse o concerto, como queda dito, o día 14. No programa constaban dous villancicos de Melchor López e máis a Romanza en Fa maior para violín e orquesta Op. 50 de Beethoven. Esta non se puido ofrecer para violín por indisposición da solista; interpretouna a Orquesta de Santiago e máis polo Coro Universitario, todos baixo a dirección de Joam Trillo, tendo preparado o coro o seu director: Maximino Zumalave.

Melchor López, como ben decían as notas do programa, é un dos mestres de capela da Catedral de Santiago máis importantes de toda a súa historia. Para Galicia, é a pesares de non sere galego de nacemento —eso sí, botou 40 anos, as dúas terceiras partes da súa vida, no noso país— ten unha especial significación. El foi o primeiro da Edade Contemporánea que, aínda que non fora máis que en moi contadas ocasións, escribiu música sobre de textos en galego. A música, nembargantes, é moitas veces de inspiración popular, cando non son os temas tomados do folclore galego. Nos dous "villancicos" ofrecidos neste concerto topámonos con estas dúas características. O primeiro deles —"Pasadores que al portal habeis venido" (Recitado e máis Aria), para tenor e máis orquesta— leva o texto en castelán, pro xa a ária contén un ar de muíñeira, e o tema da coda é un tema popular galego. O segundo —"Ecos mozos del campo", para sós, dous coros e máis orquesta— de meirandes dimensións, é unha tesón entre catro campesinos: un castelán, un asturiano, un portugués e máis

un galego— elementos das xerografías máis perto da Nosa Terra, e, xa que logo, máis familiares aos fideis destinatarios da música—. Cada un na súa lingua ofrécelle ao Neno a súa cantiga. O xuez, o coro, decide a favor do fermosísimo canto de berce que lle adica o galego ao Neno recién nacido.

Debo anotar que unha das cousas que máis me chamou a atención —deixo por descontado que a música de Melchor López é de impecábel factura— é o perfecto axeitamento das obras ao público que ían dirixidas. Melchor López consegue, sen facere concesións técnicas ou formais, —por exemplo, a ária do primeiro "villancico" é un rondó—, escribir unha música deleciosamente inxénua, naturalmente sobre de textos acaídos, que consegue conectar, comunicar de inmediato co público. E lóxico que o compositor se esforzara en lles dar ás súas obras esta característica de rápida asimilabilidade: pensemos que non se facía máis ca unha única audición de cada obra, precisamente na data para a que estaba destinada. Así, por exemplo, estes "villancicos" non foron interpretados máis que no Nadal de 1786 e 1790 cadansúa. Para os anos seguintes, o mestre de capela debía escribir nova música.

E por eso que a labourea de revivir estas obras non pode ser máis ca encomiábel. Significa —tanto a música de Melchor López coma as dos principais mestres de capela de Santiago e das demais catedrais galegas— recobrar un capítulo da historia da música galega, un capítulo da historia da nosa cultura, da nosa Historia, por tanto. O pioneiro desta labourea é indudablemente

o noso musicólogo Xosé Lopez-Cafo. Non obstante o artífice do espallamento da música de Melchor López é indudablemente Joam Trillo. Débenselle a el as transcripcións das partituras deste autor e estudio das mesmas, así como a súa interpretación pública.

Polo que respecta á labourea dos interpretes, direi o seguinte. A Orquesta de Santiago é unha entidade que, a pesares do recén da súa fundación (o ano 78), e a pesares da probeza dos seus medios, ten unha sonoridade aceptabilísima. Esta Orquestapode chegar a ser, de continuare por estes veíns, un dos instrumentos da culturización musical do noso país. A existencia desta orquesta e a calidade acadada débenselle ao se director, Joam Trillo. Non se pode máis que chamar ao director e orquesta, a continuaren por este camiño.

O Coro Universitario, de formación máis recén aínda (!)—data do 79—, é tamén unha entidade musical a ter en conta no noso país. Que exista unha agrupación musical semellante é xa algo moi positivo. Compre, nembargantes, correxir —á miña opinión— os desaxustes, a inseguridade das entradas, as eivas na respiración, amén de mellorar a emisión da voz e o empaste xeral.

O concerto do día 14 é un exemplo de como, se as vontades individuais se xunguen, pódese facer en Galicia música galega, recobrando os nosos tesouros esquecidos— cando non son estrenos de nóbeis ou consagrados compositores galegos—, interpretada por músicos e agrupacións musicas galegas.

MARGARITA SOTO VISO

AXENDA

ACTOS

A GALICIA FRENTE AO MERCADO COMUN, REPRECUSIONS PARA A ECONOMIA GALEGA, por Xavier Olariaga e máis Francisco Constenla, profesores da Facultade de Económicas de Santiago. Día 21, as 7,30 do seran, no auditorio da Caixa de Aforros. Dentro do ciclo que sobre "Problemas económicos e xurídicos de Galicia" organizan os "Amigos da Cultura". PONTEVEDRA: PINTURA E CARICATURA GALEGAS CONTEMPORANEAS, a cargo de María Luisa Sobrino. Día 21, as 5 da tarde. Dentro do ciclo de conferencias sobre Historia e Arte galegas organiza ERGA da Facultade de Historia. SANTIAGO.

ORGANIZADO EN SANTIAGO POLA ASOCIACION SOCIO-PEDAGOGICA GALEGA
CURSO DE TÉCNICAS DE ANÁLISE TEXTUAL POLO PROFESOR DA UNIVERSIDADE DE COIMBRA, CARLOS REIS.

A Asociación Sócio-Pedagógica Galega organiza un curso intensivo de Técnicas de análise textual sobre de textos da literatura galega a impartir polo profesor da Universidade de Coimbra Carlos Reis, autor de diversos libros sobre a materia: "Estatuto e perspectivas do narrador na ficcao de Eca de Queirós", "O tempo en dous romances de Carlos de Oliveira", "Introducao á lectura d'Os Maias", "Técnicas de análise textual", "Uma abella na chuva. Ensaio de análise semiótica".

"Comentario de textos", e multitude de artigos en diversas revistas.

Este curso-colóquio está especialmente adicado ao profesorado de todos os niveis educativos que estén interesados en perfeccionar os seus coñecimentos nas técnicas do comentario de textos. Desenvolvarase o venres 21 de marzo de 19 a 22 horas e o sábado 22 de 10 a 14 e de 16 a 20 en Santiago. O lugar anunciarase oportunamente, está solicitada aula nunha Facultade da Universidade.

Todas as persoas que queiran tomar parte no curso poden formalizar a súa matrícula nas seguintes librerías: Santiago, Couceiro, Coruña, Lume, Ferrol, Helios, Pontevedra, "El Pueblo", Vigo, Castelao, Lugo, Souto e en Ourense, Ronsel.

O precio de matrícula é de 500 ptas. Os socios da AS-PG teñen unha bonificación de 50 por 100.

A AS-PG concederá diploma a todos os participantes matriculados que asistan.

MOSTRAS

MARUJA MALLO. Oleos e litografías. Astra o 14. Saa anexa "Torques". Rúa da Rosa. SANTIAGO.
FERNANDO E NACHO PORTO. Cerámica. Astra o 25. "O Paradiso Perdido". SANTIAGO.
HIPOLITO GEADA. Pinturas. Parainfo da Diputación. LUGO.

ANTONIO TENREIRO
Obra íntima
Galería Sargadelos
Zurbano, 46 — Madrid
Do 3 ao 18 de marzo de 1980

CONCURSOS

VIII CONCURSO DE OBRAS TEATRAIS "ABRENTE". Para obras inéditas en galego. Remesar quintuplicado, na compañía dun sobre pechado co "lema" empregado polo autor fora, e nome, apelidos e enderezo dentro, todo dirixido a Agrupación Cultural "Abrente", Rúa Oliveira, 2. RIBADAVIA. O premio será un, de 100.00 pts., indivisible. A admisión

dos orixinais pecharase o 15 de abril, tendose dado a coñecer publicamente ao xurado o día primeiro dese mes. O fallo farase público o Día das Letras Galegas, dándose a coñecer ao autor e espallándose polos medios de comunicación.

NOTA.—Agas indicación expresada do autor, poranse a disposición dos Grupos de Teatro que o soliciten as obras participantes. O Xurado podera facer as mencións que considere, con dereito a abrir as replicas correspondentes. E "Abrente" procederá a fotocopiar esas obras, co fin de lles pasar aos grupos que as pidan.

PREMIO DE POESIA "CIUDAD DE ORENSE". Convocado polo axuntamento de Ourense co gallo das Festas do Corpus. Para traballos orixinais e inéditos en galego, de tema libre e dun mínimo de cinco centos versos. Deberán ir mecanografiados a dobre espacio, en follas tamaño folio, escritos por unha cara e por triplicado. As obras íran baixo lema, coa indicación "Para o premio de poesía 'Ciudad de Orense'", e en sobre aparte, pechado e lacrado, ira o nome, apelidos e enderezo do autor. O prazo de presentación acada as 12 h. do 30 de abril, e a entrega será no Negociado de Cultura do Axuntamento de Ourense, ben directamente ou por Correo certificado, incluíndo no sobre a indicación "Para o concurso de poesía 'Ciudad de Orense'". O premio entregarase na semana das Festas do Corpus, en hora e día a fixar. O premio, que se podera declarar deserto, será de 25.000 pts. e a publicación do libro. A publicación da primeira edición correrá por conta do axuntamento, entregándose un

numero de exemplares ao autor; que ao tempo quedara en liberdade de facer por si propio todas as redicións que lle parezan.

CINE

LUA DE PAPEL, de Peter Bogdanovich. Día 14, no Cine Avenida, ás 10,30 da noite. Cine-club MARIN "LAS DOCE SILLAS", de T.G. Allen (Cuba). Co corto "HASTA LA VICTORIA SIEMPRE". Día 14, na Casa da Cultura. Cine-club "Padre Feijoo". OURENSE.
FARREBIQUE, de G. Rouquier. Ciclo "Resistencia francesa antinazi". Día 18, na Casa da Cultura. Cine-club "Padre Feijoo". OURENSE.

TEATRO

"VENTURAS E DESVENTURAS DUM TAL PATRANHAS", pola compañía profesional portuguesa T.E.A.R. dirixida por Castro Guedes. Día 14, as 22,30, día 15, as 20,30 e 22,30, e día 16, as 20,30 e 22,30. Na "Sala Carral", do Circulo Ourense-Vigues. VI-GO.
O CAZADOR DE PERDICES, pola compañía teatral galega "Pequeno Obradoiro", dirixida por Xosé Lourenzo. Na Sala Carral, os días 20, 21, 22 e 23, as 22,30 h. e para todos os públicos. VIGO.

PUBLICACIONES

CARRUMEIRO num. 1 do Periodico escolar do Colexio "Eugenio Lopez" de CEE.

curso de lingua

X.M.DOBARRO PAZ
M.P.GARCIA NEGRO

Dazasete

CASTELAO, Sempre en Galiza (I)

Iniciamos boxe o ciclo dedicado a Castelao (1886-1950), ao que comentaremos durante varias semanas. Non sabemos se a selección que fagamos da súa obra artística; narrativa, dramática e ensaística dara unha pequena idea de todo o que significou para a nosa nación o labor deste home decisivo na nosa evolución política e cultural.

Os que o coñeceron e trataron a fondo dannos testemuño da súa calidade humana, da súa cordialidade e xenerosidade e, aínda máis, da luz que proxecta-

ban os seus ditos e os seus feitos. Como nos di Marcial Fernandez, "...sempre encontramos claridade nel, unha claridade tan completa e tan ben organizada que, por sobre todas as diferencias de temperamento e de vision que se tivesen con el, envolva a un unha sensación de luminosidade".

Temos que ter en conta que, ao falarmos de Castelao (como, en xeral, de calquera escritor, o que acontece con Castelao é que cultivou múltiples facetas artísticas), sería vao e artificioso falso, por tanto-illar o escritor ou o artista do home político, isto é, comprometido co seu pobo e coa súa nación. Castelao foi un exemplo de coherencia durante toda a súa vida desde que se achegou ao incipiente movemento nacionalista de entón ("Irmandades da Fala"). O Castelao anterior (estudante en Santiago, médico en Rianzo, redactor de "El barbero municipal"...) e relevante unicamente como unha etapa no camiño da procura da súa identidade. Unha vez instalado, Castelao non desertaría nunca. Onde

outros so insinuaron un camiño, el profundou; cando outros se refuxiaron na súa torre de almas individualista, Castelao foi sempre un loitador solidario coa súa xente; se outros ficaron nun dilettantismo culturalista, isto é, querendo sempre separar o labor cultural do político, Castelao foi sempre consciente de que a única arte válida é a que, en cada momento, reflicta a realidade social que rodea e non a individual do artista. De aí que fose o único artista dos membros da súa xeneración coñecido a nivel popular.

Isto non é un fenómeno casual, porque Castelao xa nas súas primeiras estampas, capta perfectamente o decorrer da vida dos homes e das mulleres das clases populares galegas, dunha maneira consciente, como nos ilustra nas súa spropias consideracións sobre a arte e a súa función: "...o pintor que ao mesmo tempo sexa artista non pode de ningunha maneira faguer obras de Arte se non chega ao miolo das cousas... Falando dos pintores, non abonda que sepan ollar as cousas, é preciso que as sintan, que as queiran ou que as odien; pero que teñan das cousas escollidas por eles o coñecemento enteiro da súa vida, da súa il-

ma" ("Arte e galeguismo", 1919).

E e que Castelao non se limitou a exhibir as súas habilidades artísticas, senon que tamén procurou apoialas solidamente nun modelo do que debe ser a arte: "nin debe ser o ideal nin a realidade, senon a verdade" ("Cubismo", 1922). E tiña ademais unha idea moi clara do que debía ser a arte galega: "O porvir do arte galego non está en traer de fora un estilo novo, senon en crear, nós mesmos, o noso estilo".

Non pode haber arte nacional galega se non é popular, porque popular é o selo que levan ao longo da nosa peculiar historia todas as producións artísticas. O peculiar non se opón a universal, porque precisamente Castelao desfaí o mito da universalidade, tan en boga naquel tempo e hoxe mesmo, como sinónimo de calidade. "Moito se fala do arte universal; mais todo Arte ten a súa patria, todo Arte é froito dalgunha terra", o que supón entender o universal como expresión en primeiro lugar do nacional. E e tamén moi lucida a súa visión do que non debe ser a orixinalidade, que "...non pode fanarlle ao Arte a súa función social" ("Arte e galeguismo", 1919).

Botemos unha ollada á súa produción artística:

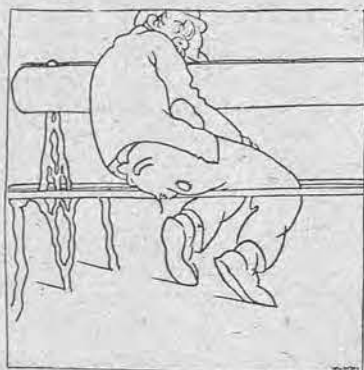
1931. Publica o álbum **Nos**, que recolle as estampas que realizara entre 1916 e 1918 e espuxera en varias ocasións a partir de 1919 e coas que pretendeu, entre outras cousas, "...desacougar a todos os licenciados da Universidade (lomas de cría do caciquismo, a todos os homes que vivían do favor oficial..."). Neste mesmo ano tamén publica **Cincoenta homes por dez reas**. "Pra calificar os homes abonda un intre da súa vida, i eu collo intres da vida dos homes e non os califico, porque na calificación dos meus homes esta o voso xogo".

1937. **Galicia mártir e Atila en Galicia**, álbumes de guerra.

1938. **Milicianos**, tamen álbum de guerra. (Cita de Atila...).

1939. **Dibuxos de negros**, feitos en New York, no seu exilio definitivo.

Chamemos unicamente a atención, no capítulo lingüístico, sobre o uso correcto do adxectivo **derradeiro**, que aparece na traxica estampa de **Galicia mártir**. **Derradeiro** non é sinónimo total de **último**; **derradeiro** é o que vai detrás, o último de todo, despois do derradeiro xa non hai nada, como vemos claramente na imaxe.

Moitas veces os mártires crean mundos que os heroes nin tansiquera son capaces de concebir. É na miña Terra complírase a vontade dos mártires.

Castelao
Valencia, xullo de 1937

CARTAS E PASATEMPOS

LLACH EN GALICIA. SOBORDAS APRECIACIONES DE XOAN M. CARREIRA

Paréceme mo ben que Xoan M. Carreira critique a actuación dun músico: é, ademais do seu deber, o seu traballo; o que non me parece xa tan axeitado é que arremeta contra del basándose nesa mesma actuación, ou mellor, nalguns aspectos dela ao meu parecer non tan evidentes como di notar.

¿Ou é que nos discos "Viatge a Itaca", "Campanades a mort", "Com un arbre nu", "Barcelona Gener 76"..... "Lluís LLach desafina, non mide, canta mal, non sabe tocar os instrumentos nos que interpreta, etc, etc.? Por esta vez, Carreira confundiu o touciño coa velocidade ou o que é o mesmo, a Lluís LLach con Miro Casabella.

Máis non bastaba o aporreo coa alevosía no aspecto, digamos, técnico-interpretativo. Ademais di "todas as cancións son iguais" unhas ás outras e todas presentan unhas melodías simplonas!; unhas armonizacións que de puro facilonas rondan o esquemático, o resultado final é un produto que de puro cursi podería facer enfermar de enxada ao mesmísimo Armando Manzanero e non digamos aos seus emúlos, como o ven; e non pense o lector que estou citando parte da crítica fora do contexto xeral, máis ben este tipo de afirmacións son o máis xenuíno Bela. Agora Carreira quere convencer a todos de que "Irene", "Laura", "Com un arbre nu", "El bandoler", "A cavall del vent", "Jo se", "La poesía del teu ulls", e un longuíssimo traballo de computadora. Pero, ao mellor, resulta que non é LLach o

que conpón as melodías e armoniza as cancións que interpreta senon que é o mesmísimo Armando Manzanero acompañado de Torrebruno como arreglista e inxeniero de sonido. Tamén pode ser que o ouvido de Carreira sea privilexiado e atope as coincidencias que nos non atopamos entre os dous autores..... ¡Que Dios llo conserve!

Nen xiquera se pode admitir que faga especial fincapé na respiración de LLach amplificada polo micrófono, nen no xeito de pulsar as teclas do piano e demais aspectos e interpretativos que corresponden á lóxica "improvisación" empleada por todo músico nas actuacións. Senón remíto ao desenvolvemento de moitos temas nas actuacións de Santiago e Vigo (onde xa LLach non aporreou tanto o piano) e houbo diferencias non moi notables pero si "visibéis". Ben é certo que LLach as prodiga pouco.

No aspecto teórico considero o labor do catalán pouco encasillada nas teses de Jdanov ou influenciada polos tics compositivos de Penderecky; en realidade son J. Jacobo Paradox e o Instituto Paradoxológico de Fundamentación Docente (sección musical) que el mesmo fundou.

Tamén di Carreira que é xeral a "utilización de elementos sonoros precoñecidos e cargados socialmente de connotacións, procedentes sobor de todo da música relixiosa" nas creacións de LLach. É absurdo pensar que toda a música deste parte dese feito. O seu labor ten tres facetas ben diferenciadas: ("Campanades a mort") 1) a música que fai basada en estruturas musicais helenísticas ("Viatge a Grecia, etc), e a súa propia e orixinal, con moito a máis abundante e de máis calidade ("Jo se", "El jorn dels miserables", "El

bandoler", "La gallineta", "Somní", etc, etc, etc.....). Un analese, aínda superficial, lévanos claramente a esta conclusión.

Por último, non se lle nega a Carreira que Groba, Trillo, Calo e astra Villanueva estean facendo cultura musical en Galicia pero decir que "Fuxan os Ventos" e "Milladoiro" non a están facendo tamén é moito afirmar. Se hoxe se pode falar de que se está facendo cultura musical en Galicia débémollo en gran parte a xente como Seoane, Romani, Emilio Cao, etc. Outra cousa é que os seus resultados non sean da calidade dos de

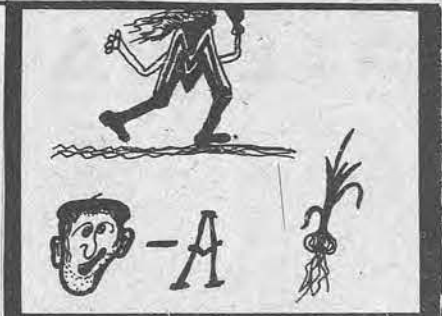
Trillo, que ten capacidade para recuperar e transcribir a música da capilla da Catedral de Santiago. De Groba mellor non falar porque non vexo eu tan claro a calidade das súas obras. E Villanueva, en fin, é o seu traballo, non olvidemos que a súa nómina parte do Vicerrectorado de Extensión Universitaria (sección musical) da Universidade de Santiago. E tampouco é un traballo tan meritório, moito máis se podería facer se de verdade se quixera e non se trata só de organizar unha Mostra de Instrumentos Artesanais Galegos ou crear un Coro Universitario. No fondo, o que latexa é unha filosofía que, se extremamos, podería afirmar que os Rolling Stones non fan cultura musical ou Alan Stivell e tantos outros e que identifica cultura musical cun facer culto, moi necesario pero nunca único.

Non nos extraña pois que Carreira afirme que LLach é un profesional do entretemento. Decía o catalán: "as cancións pasan, os problemas persisten" e hai un público que o ve que non vive no 68 nen busca satisfacer o "ego" nen charlar nas cafeterías (é dicir, vivir no século pasado e princ-

ipios deste) anque as veces sea necesario.

Admiro a Carreira, e o seu labor desmitificador e crítico que estaba levando adiante. Alguén tiña que por dunha vez por todas os puntos sobor das "ies". Carreira estaba facendo ben, pero esta vez pasouse.

F. XAVIER COSTAS PORTELA
D.N.I. 76.806.404

Os menos sin oxeda e Os moitos sin traballo

POLO USO IRRENUNCIABLE DO NOSO IDIOMA
CONTRA O DECRETO DE BILINGUISMO

Foto: XURXO FERNANDEZ

A NOSA TERRA

PERSPECTIVAS DO AGRO GALEGO

MANUELA FRAGUELA SEOANE

Inspirándose na Constitución, discútese no Parlamento en xunio de 1979 o chamado "Plan de Política do Goberno", presentado pola UCD e apoiado como xa é habitual polo PSOE e mais polo PCE.

O PLAN DE POLÍTICA AGRARIA DO GOBERNO, vai supoñer un certo orde e concerto nas futuras actuacións en materia de Política Agraria; outra cousa é que por estar ao servizo dos Monopólios, seña contráριο os intereses dos labregos galegos e desaxeitado versus da nosa realidade. A partir do "Plan de Política Agraria do Goberno" xa non serán precisas as improvisacións en materia de Política Agraria, dado que o obxectivo fica moi claro "adaptar as estruturas de produción e comercialización de cara a entrada no Mercado Común Europeo" e para conquerilo pónense os medios necesarios, toda unha chea de accións e disposicións legais, nas que quedan inmersos o Estatuto do leite, a Lei de Montes Veciñais e mais a Política de Precios Agrarios.

Dado que calquera medida ou acción incide sobor dunha realidade concreta e tendo en conta que esa realidade no caso de Galicia, caracterízase aínda hoxe por:

Manter no sector primario, isto é na agricultura, a metade da súa poboación activa total, o 48 por cen para ser mais exactos.

Unha estrutura das explotacións na que o tamaño medio das mesmas é de 6,4 Ha. e non superan as 5 Ha. o 75 por cen do total.

Un alto grado de dispersión e parcelación das explotacións, por término medio unha explotación pode estar integrada por 20 parcelas.

Unha poboación activa agraria composta na súa meirande parte por traballadores que superan os 55 anos o que hai que engadir unha moi baixa preparación técnica.

Unha poboación activa na que só son asalariados o 3 por cen do total fronte o 97 por cen que son autónomos, isto é, propietarios.

Un índice de mecanización crecente pero insuficiente e un aparato xurídico administrativo totalmente desaxeitado para a base económica na que ten que incidir.

A aplicación sen máis das accións e medidas previstas no "Plan de Política Agraria do Goberno" sobor do agro galego traerán graves consecuencias, xa que unha cousa é que o mesmo precise cambio e transformacións profundas, que requiren non obstante de certa protección, e outra moi diferente é a destrución que se albisca en aras da entrada na Comunidade Económica Europea.

O Plan de Política Agraria do Goberno, prevé en base os principios que rixen nas chamadas economías libres de mercado, modelo económico consagrado pola Constitución, entre outras medidas as seguintes:

A LIBERALIZACION DOS PRECIOS AGRARIOS E MAIS DAS TRANSACCIONS, significa, rematar cos prezos fixados e protexidos para os produtos que o precisen e luz verde para calquera tipo de importacións; e desto só sacan tallada un fato de intermediarios ao servizo dos Monopólios e claramente dirixida a desalentar certo tipo de producións (leite, carne...) que continuamente sofren un descenso de valor sen que isto repercuta no groso da poboación. Pensemos senón, na actual e constante caída do prezo do gado de abastos, en cuías transaccións os labregos galegos están chegando a perder entre 10.000 e 30.000 pts por cabeza, feito que agosa ben as claras o futuro que lle agarda a nosa ganadería ao antoxo da política agraria do Goberno; interesada na monopolización e desfeita das nosas feiras e mercados, nunha política de importacións de choque que permite fundir cada vez máis os xa baixos prezos, na nula protección e apoio para o gado de recría (maioría da nosa produción) así como das explotacións que teñen menos de 10 vacas (tamén maioría), e un longo etc. de actuacións que agravan e determinan a crise existente no sector. E o mesmo acontece no caso do prezo do leite, xa que o baixo prezo fixado ao produtor en nada beneficia ao consumidor, volven ser os intermediarios, as Centrais Leiteiras ou os monopólios de demanda no caso do gado, os únicos beneficiarios.

O ESTATUTO DO LEITE, o mesmo que o resto das medidas, ten como obxectivo fundamental "aumentar e modernizar a produción agraria" neste caso mediante a "Reestruturación do sector gadeiro" o que non significa na práctica a súa transformación para acadar niveis de produción óptimos e rentábeis, senón sinxelamente a destrución das chamadas pequenas explotacións gandeiras (maioría no caso de Galicia) por ser incómodas para a Comunidade Económica Europea, excedentaria dun produto, o leite, no que o valor final da nosa produción no ano 1978 acadou a importante cifra de participación no valor da produción final agraria do 21,5 por cen.

Trátase, en definitiva, de aumentar e modernizar a produción agraria galega en base a unha nova estrutura das explotacións e máis a unha nova distribución e composición da poboación activa agraria que, fora de disminuir, pasará a ser minoritariamente asalariada de grandes ou medianas explotacións e non como astra lixeira, propietaria; xa que as terras dos que non poidan competir e xa que logo subsistir, caerán nas mans dos Monopólios, operación facilitada por outra interesante disposición que tamén contén o Plan de Política Agraria do Goberno como é a Lei de Montes Veciñais.

No Estatuto de Leite, recóllese pois todo o relativo a produción, comercialización, industrialización e réxime económico do sector lácteo vacuno, medidas de liberalización dos prezos e dos mercados, así como as chamadas condicións mínimas das "Granxas de Produción Leiteira".

A liberalización dos prezos e dos mercados, traerá a destrución e o abandono das pequenas explotacións gandeiras galegas, dado que nun réxime de libre competencia non poderán competir coas explotacións moito máis adiantadas e tecnificadas que hoxe existen nos países do Mercado Común Europeo.

As chamadas condicións mínimas das "Granxas de Produción Leiteira", ao esixir un mínimo de 10 vacas maiores de 2 anos por explotación, e unha superficie nunca inferior a 6 Ha. adicadas á produción de forrageo, reduce un 5 por cen o total das explotacións gandeiras hoxe existentes en Galicia con posibilidades de subsistir, ao non cumprir con ditas condicións mais que ese mínimo porcentaxe das nosas explotacións. Asemade, só ese mínimo porcentaxe das nosas explotacións que reunen as condicións de converterse en Granxas de Produción Leiteira, poderán acollerse ás axudas e melloras que para elas prevé o Estatuto do Leite, entre outras, un contrato coa Central Leiteira receptora do leite no que se estipule o seu prezo, o control da súa calidade, as márxes de comercialización, etc. reivindicacións todas moi sentidas pola totalidade dos labregos e que só beneficiarán as Granxas de Produción Leiteira.

O Estatuto, ao fin, delimita e reduce o número de explotacións que poderán producir leite polo sinxelo feito de facer ruína a produción fora das condicións nel marcadas e do que o verdadeiro obxectivo é eliminar vendedores e polo tanto competidores para os países do Mercado Común Europeo, excedentarios xa dese produto; en troques de calquera outras melloras que en nada van beneficiar aos labregos galegos. As pequenas explotacións gandeiras galegas, maioría no total das explotacións agrarias, morrerán así de morte natural xa que a alternativa tampouco será a produción de carne dado a crise existente no sector e aínda menos a produción propiamente agrícola (produtos de horta, millo, patacás etc.) dada a pouca ou nula axuda canalizada cara estas producións.

A LEI DE MONTES DE MAN COMÚN, escomenza decindo no seu preámbulo que "Los montes son superficies aptas para explotaciónes: no sólo de destino forestal sino agrícola e incluso ganadero de orientación cárnica". Trátase pois dun claro expoñente do que se pensan debemos producir nas nosas explotacións, tendo en conta a entrada na Comunidade Económica Europea, isto é, carne en vez de leite. Esta nova Lei de Montes en Man Común, non vai supór acabar dunha vez co vello pro-

blema da propiedade e a explotación dos Montes Veciñais, xa que en lugar de devolverllos os seus lexítimos propietarios, quen con axudas e subvencións os explotan do xeito máis beneficioso para a comunidade. Prevé a súa usurpación por empresas privadas, públicas e mesmo por particulares. A Lei deixa sen efecto o principio segundo o que os Montes Veciñais eran indivisibles, inembargábeis e inalienábeis e prevé a súa usurpación, embargo ou hipoteca naqueles casos, di, en que a comunidade titular non atenda os pagos dos intereses debidos ás Entidades Financieiras que concedesen créditos destinados á súa posta en explotación. Coa intención, de "velar polos intereses dos veciños", a Lei prevé un Plan de Aproveitamento dos Montes, polo que non será posible mantelos improdutos, porque podería o Estado incautarse dos mesmos entregándollos a quen sen dúbida poderían polos en explotación: os monopólios. Se o Estado perseguise realmente que fosen os veciños os que puxeran o monte en explotación, terían, a mais de legislar, que por nas suas mans unha chea de medidas técnicas e económicas que non aparecen por ningures e non contemplarían a extraña limitación de esixir o acordo do 75 por cen dos veciños para poder pór o monte en explotación eles mesmos, mentras esixe só o 50 por cen cando se trata de cesión a empresas privadas ou á administración Pública. Con disposicións como estas queda ben claro que é o que realmente persigue, é que os veciños "democráticamente e segundo lei" perdan a propiedade do monte, pasando facilmente ás mans de quen o poden por en explotación, o que é o mesmo que decir ás mans dos monopólios da carne ou da medeira.

Frente a este "Plan de Política Agraria do Goberno", inspirado nos principios económicos da Constitución, e que traerá a total destrución do agro galego a prol dunha meirande rentabilidade e produtividade, os labregos galegos e o pobo galego en xeral teñen que contrapor un Plan Galego de Política Agraria no que tamén se contemple todo o relativo a produción, comercialización e industrialización do mesmo se ben baixo os principios seguintes:

Máximo desenvolvemento da nosa riqueza agraria potencial, impedindo a súa actual destrución e destrago.

Defensa dos intereses dos labregos galegos, o 48 por cen do total da poboación, que pasa hoxe por impedir a súa masiva expulsión do agro e por garantizarlles un posto de traballo alternativo.

Oposición ás agresións e usurpacións dos monopólios, impedindo que señen os seus intereses e non os da comunidade os que pimen no intre de planificar e mesmo transformar a nosa agricultura.

Temos pois que levar ao cabo unha profunda transformación das nosas estruturas agrarias, dos nosos xeitos de traballo e cultivo, substituíndo a actual ordenación da nosa agricultura por outra baseada nos sistemas de colleitas múltiples, intensiva en traballo, que tente desenvolver as nosas potencialidades horto-froiticolas, que incrementen o uso dos abonos, sementes e maquinaria, que amplie o tamaño medio das explotacións, que intensifique a gandería tanto para obter carne como leite, que se aproveiten os espazos adicados ao toxo e que se implante unha política forestal acorde con todos estes obxectivos. Temos que trocar o actual circuito de comercialización, potenciando as Cooperativas de produción e comercialización, único xeito de que os posibles beneficios volvan revertir sobor dos produtores e non sobor dos intermediarios. Temos que potenciar unha política de industrialización que transforme integramente os nosos produtos agrarios, non só pola evidente potencialidade que temos nesas producións senón tamén porque é o único xeito progresivo de transformar a nosa agricultura sen destruíla e sen expulsar da mesma máis que o menor número posible de traballadores aos que se lles ofrecerá un posto de traballo nas industrias derivadas e transformadoras do agro.

E a consecución deste Plan Galego de Política Agraria, inspirado nas Bases Constitucionais, ten o apoio de organizacións como a AN-PG porque vai contra as medidas coloniais que hipotecan as necesarias transformacións da nosa agricultura, fundamental para un futuro desenvolvemento independente da nosa economía.